

BÁCSMEGYEI NAPLO

XXVI. évfolyam

Subotica, SZERDA, 1925 április 1.

89. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon száma: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonciaro-palota)

KÖZBESZÓLÁS

A Radics-párt tegnap már a radikális párttal szavazott. A parlament kiküldötte már vizsgálóbizottságát, mely fel fogja deríteni azokat a tényeket, melyek alapján a nemzetgyűlés a választások megerősítésének és megsemmisítésének kérdésében dönteni lesz hivatott. Pasics kezei hosszúak, bizonyára hosszú ideig fog tartani a vizsgálóbizottság működése is s hosszú ideig tart az a bizonytalanság is, a mivel a Radics-párt tagjainak többsége mandátumának sorsa elé néz. Fontos a program, oh, de fontos a mandátum is s tegnap már a Radics-párt tagjai a többi ellenzéki párttal szemben a kormánypártok listájával szavazott. Szépséglolók azonban ne zavarják azt az örömet, amit a nemzeti megbékülés közeledése az ország népében keltett. Ma már komolyan foglalkoznak azzal az eshetőséggel is, hogy a kormány amnesztiát ad a Radics-pártnak s visszavonja az előző választásokon a bíróságra bocsátott bíról határozatokra emlékezzünk, a melyek az obznana-ra való hivatkozással visszautasították a Radics-párti listákat és nem állították fel urnákat a Radics-párti választók részére. Most már vagy jogosult volt az obznana, vagy nem. Ha jogosult volt, nem lehet igazolni a Radics-párti képviselők mandátumait s nem lehet visszavonni addig, amíg az állam védelméről szóló törvény hatályban van. Ha pedig nem volt jogos, úgy a bíróságok nem tagadhatták meg a Radics-párti listák elfogadását. Ha most a kormány azt mondja, hogy Radics Pavle beszéde meggyőzte az obznana alkalmazásának indokolatlanságáról, akkor viszont jogtalanokká válnak azok a bíról határozatok, amelyek a Radics-párti jelöléseket elfogadását megtagdták. Az alternatíva súlyos konzekvenciájú: mert ha elismerik az obznana törvénytelenességét, törvénytelené deklarálják a választásokat. Ez az eset is kirívóan figyelmeztet arra: hagyják ki a bíróságokat a politikából.

Nem értjük, miért idegesíti az ellenzéki pártokat a Radics-párt magatartása. Végére is ők a nemzeti megegyezés hívei, blokkjuk: a nemzeti megegyezés blokkja — s lehetett e még pár héttel ezelőtt csak gondolni is arra, hogy a nemzeti megegyezés ilyen rohamosan emelkedik a legközelebbi feladatok sorába. Úgy látszik, a nemzeti megegyezés csak addig nemzeti megegyezés, amíg ők hozzák léte s nem is annyira az eredmény a fontos, mint amennyire a szerep, a személyes közreműködés s a gyümölcsözhető érdem.

Radics majd csak szépen kibékül Pasics-csal; a végén még kiderül az is, hogy mindig a legjobb barátok voltak, csak Pribicevic meg Davidovic veszítették őket össze. De kibékül ki velünk, szegény magyarok-

kal? Mióta új hazánkban politizálunk, mást se akarunk, csak kibékülni. Kibékülni az ellenségeinkkel, kibékülni a barátainkkal. A legelkeseredettebb ellenfelek, a jugoszláv politika tüze és víze, zenitje és nadirja Pasics és Radics még baráti kezet nyújtanak egymással — s a mi kezünket, akik magunk vagyunk a békülékenység és lojalitás, nem szorítja meg jószándék és barátság. Talán nem is a jószándékunkban, nem is céljainkban, nem is törekvéseinkben van a hiba, hanem a sorrendben. S azért nem tudunk megbékélni ellenségeinkkel, mert a béke munkáját nem a magunkkal való megbékéléssel kezdjük.

Az intranzigencia hetyke szájhósszal, akik a Radics-párttal is kacérkodtak akkor, amikor ez a flórt csak szenvedést, csak jogtalanítást, csak újabb és keservebb sérelmeket jelentett volna a magyarságnak, most végre a maguk értelmével s a maguk

látó szemével is meggyőződhetnek arról, mit várhat a magyarság a Radics-párt kormányképességétől? Gyakorlati eredményeket, sérelmek orvoslását, kívánságok teljesedését, törekvések támogatását — alig. Csak tanulságokat. De ne becsüljük le ezt az eredményt sem. Végére még mindig vannak fizetett félvezetők, akik megbélyegzőnek szeretnék felüntetni a merév, a mindenáron, a csakazertis-ellenzékieskedés feladását. A Radics-párt merév, kibékíthetetlen, makacs s megmozdíthatatlan, a szeparatizmusú ellenzékieskedést Océánok választották el a radikális párttól, a magyar párt semlegességét csupán a megfontolások hantjával. Ha a Radics-párt napok alatt meg tudja tenni az utat Moszkvától Beogradig s a szeparatizmustól a kormánnyal való szavazásig — nem gondolják az urak, hogy kissé komikussá válnak, amikor a tényleges hatalommal való békekötés sürgetése miatt akarnak ben-

pedig már 50 millió dinár volt a tiszta jövedelem. Kü önösen nagy a fejlődés a beljei cukorgyárban, amely 1924-ben 1530 vagon cukrot állított elő. 14 millió dinárt fordítanak a Beograd-Kragujevac-Raska-Pety-Montengro-Kotori műút kiépítésére és így még ebben az évben meglesz az összeköttetés Szerbia és Montenegro között. A hadi-erő kiadással 119 millióval emelkednek. Ennek oka elsősorban az új véderőtörvény végrehajtása, valamint a kragujeváci arzenál és az obilicsi löpőgyár helyreállítási költsége. 50 milliót fordítanak az ország régi adósságainak és 205 milliót az Osztrák-Magyar monarchia régi adósságainak likvidálására.

A költségvetés rendkívül utólagos hiteleket is tartalmaz egymilliórd és hetvenhárom millió dinár értékben.

Höfnjec: Sokba került a választások.

Stojadinovic pénzügyminiszter Erre nem azért került a sor, mintha a legutóbbi költségvetés nem lett volna reális, hanem mert el'ert'hetetlen új kiadások merültek fel. A nyugdíjak fizetése és a csendőrök fizetésének fölemelésére vonatkozó többletkiadások is benne foglaltnak ebben az összegben. Kétszáz milliót a közlekedésügyi minisztérium igényelt, száz milliót pedig régi kincstári tartozások kifizetésére fordítottunk, amelyekről nem kellene most intézkednünk, ha a nemzetgyűlés szünete alatt a pénzügyi bizottság összeült volna.

A pénzügyminiszter ezután számszerűen behatárolja, hogy mult év áprilisától decemberéig az állami bevételek felülmúltak az előirányzatot. Állandóan nő az egyenadók hozama is. A többlet kiadások fedezetére találunk feleslegben, másrészt a rokkantadópótlék és az előfogatadó-pótlék ötven százalékos emelésében. A kincstári adósságok kifizetésére a kormány négyszázötvenmillió dinár értékben három éves lejáratú kincstári bont bocsát ki.

A pénzügyminisztériumnak forgótőkéről is gondoskodnia kellett, miután az annak idején rendelkezésre állott hárommilliárdot 1922. év végéig elköltötték. Az amerikai piacon ötszázmillió dinár és hárommillió dollár értékű kincstári bont helyeztek el. A hitelezők semmiféle külön garanciát nem követeltek. A Bleer-csoport szintén hárommillió dollár kincstári bont elhelyezését vállalta hat hónapi lejáratú.

Ezenkívül Londonban tárgyalnak egymillió font sterling rövid lejáratú kölcsönről dohánybevéltési célokra. Ami a vasuti beruházásokat illeti, e tekintetben már tárgyalások folynak egy kombinált

A pénzügyminiszter expozéja

A parlament megkezdte a tizenkeddijavaslatok tárgyalását Az ellenzék tiltakozása a költségvetési jog csorbitása ellen

Beogradból jelentik: A parlament keddi ülésén megkezdtek és be is fejezték a költségvetési tizenkeddek tárgyalását.

Az ülés megnyitáskor Trifkovic elnök bejelenté, hogy a hétfőn megválasztott parlamenti bizottságok megalakultak. A Radics-párti képviselők ügyének felülvizsgálására kiküldött bizottság elnöke dr. Szubotics, alelnöke dr. Budiszavijevics független demokrata, a mentelmi bizottság elnöke Spalajkovic, a panasz- és kérelembizottság elnöke Milovanovic Bora, az adminisztratív bizottság elnöke Dragovic Milutin.

A bejelentés után áttérnek a napirendre, a költségvetési tizenkeddek tárgyalására. Gavrilovic Ottó felolvassa a többségi jelentést, az egyes ellenzéki pártok kisebbségi jelentéseit pedig dr. Setyerov Szlavko demokrata, Nudorfer Radics-párti, Vuic Demeter földművespárti, Szalics Bilics munkáspárti és Pusanjuk klerikális ismertetik. Ezután Stojadinovic pénzügyminiszter mondja a pénzügyi expozéját, amely az egész délelőtti ülést beölti.

A politikai viszonyok miatt — mondja a pénzügyminiszter — a kormány kénytelen volt ismét tizenkedde-javaslatokat terjeszteni a parlament elé. Ismerteti a most beterjesztett javaslat és a mult évi költségvetés közt fennálló különbségeket. A kiadások a tavalyival szemben 665 millió dinárral emelkedtek, ezek a kiadások azonban főleg produktív célokra szolgálnak és az államnak új jöve-

delmeket fognak biztosítani.

Vasuti kiadásokra 146 millióval több van előirányozva és pedig elsősorban a vasútvonalak meghosszabbítására, új vonalak építésére s trasszírozására. Építés alatt állnak a Topcsider—Pozsarevac, Uzsice—Vardiste, Gracsac—Murška-Subota, Titel—Orlovac, Bihracs—Boszna Krupa, Darcsia—Sztalacs, Velez—Stip és Nis—Prokuplje vonalak, amelyek már befejezés előtt állnak. Trasszírozók a Stip—Kocsana, Beograd—Obrenovac, Trebinje—Miks cs, Paracsin—Kovin és Kari—Srpska-Crija vonalakat. A SHS. kir. vasúty egyike azoknak az államoknál, amelyek a háboru után a legtöbb vasútvonalat építették. A háboru óta létesített új vasútvonalak hossza meghaladja a kétszáz kilométert.

Az állami monopoliumpok kiadása 46 millió dinárral emelkedik. Ennek legfőbb oka a dohánytermesztés növekedése. Az 1924-ik évben 24 millió kilogramm dohány termelt az országban, vagyis ötven százalékkal több, mint az előző évszázadban. E mennyiség megvásárlásához 800 millió dinárra van szükség. 1921. és 1922-ben még importálnunk kellett dohányt, 1923. és 1924-ben azonban már exportra is jutott. Most is tíz millió kilogramm dohány vár kivitelre.

A beljei állami uradlom kiadása is 19 millió dinárral emelkedett, a birtok jövedelme azonban évről-évre fokozatosan emelkedik. 1923-ban 36 millió, 1924-ben

angol-amerikai kölcsönről az amerikai Bleer-csoporttal és Armstrong bankcéggel. A tárgyalások igen kedvezően folynak és reméli, hogy rövidesen más eredményről számolhat be.

Megszűnik a kényszer-egyezségi eljárás

Stojadinovic: A dinár értékének erősítésére szolgál, hogy az ország bankjaiban mindenütt emelkednek a takarékbetétek. A másik fontos tényező az ipari külföldi kölcsönrel való ellátás. Hogy ezt megkönnyítsük, ezzel a törvénnyel megszüntetjük a csőtön kívüli kényszer-egyezségi eljárásokat. A pénzügyi helyzet javulásának legfőbb bizonyítéka a kereskedelmi mérleg kedvező alakulása. 1923-ban már csaknem aktív volt a mérleg: 8309 millió dinár behozattal szemben 8048 millió volt a kivitel, 1924-ben 8221 millió volt behozatal és 958 millió kivitel, vagyis 1317 millió dinárral aktív volt az ország kereskedelmi mérlege. A dinár kurzusa is állandóan emelkedik. 1923. január 1-én 5.42 vel jegyezték Zürichben, 1924. januárjában 6.47-e, 1925. elején 7.19 centimessel, ma pedig a kurzus 8.50. Mindezek azt mutatják, hogy az ország pénzügyi helyzete erősbödik. Kéri a költségvetés elfogadását.

A pénzügyminiszter beszéde után **Trifkovic** elnök negyedtizenkettőkör az ülést berekesztette, tekintettel arra, hogy a parlament elnöksége délelőtti bemutatkozó audiencián jelent meg a királynál.

A délutáni ülés

A délutáni ülésen **Trifkovic** elnök bejelenti, hogy a törvényegyszerítő miniszter benyújtotta az új sajtótörvényjavaslatot, amelyet az elnök a törvényhozó bizottságnak utal át.

Trifkovic elnök bejelentése után rátértek a tizenkettedekről szóló javaslat vitájára. Elsőnek **Velikovic** Velia demokrata szól hozzá a javaslatához. Kritizálja a kormányt, hogy a javaslatot az utolsó pillanatban nyújtja be, úgy, hogy a vita csak gyors és felületes lehet.

— A tizenkettedekben — mondja **Velikovic** — utóbb milliók kiadásokkal lépnek meg bennünket, amelyek felhasználásáról azonban a pénzügyminiszter hiányos felvilágosításokat adott. A kormány a választások idején ezerháromszáz millióval többet költött, mint joga lett volna. A miniszter azt mondta, hogy a tizenkettedek előirányzata első sorban vasutépítésekre szolgál. Erre a célra azonban mindössze kilenc millió van beállítva a javaslatba.

Ezután hosszasan bírálja a javaslat egyes tételeit és azzal fejezi be beszédét, hogy a kormány pénzügyi politikáját nem fogadta el.

Goszár András klerikális politikai szempontokból foglalkozik a javaslatl.

— Mi ebben az államban egyenrangúak akarunk lenni az állam többi állampolgáraival — mondja **Goszár** — egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel. Szlovénia, amely az ország területének egy tizenketted része, százegy millió dinár egyenesadót fizet, az ország egész adójának egy nyolcadrészét, forgalmi adóban pedig egynegyed részét.

Kobasica radikális: Ez véletlen!

Goszár: Ez nem véletlen, ez rendszer. Közvetlen adót is többet fizetünk!

Egyetlen szlovén tábornok sincs, egy volt, azt is nyugdíjazták. Az alkotmány revíziójára szükség van. A klerikális-párt teljesen demokratikus és a szlovén népet gazdaságilag

szervezte meg a független demokráciák minden terroria ellenére. Tiltakozik az ellen a vád ellen, hogy a pápa utasításokat adott a pártnak.

Ezután **dr. Lorkovic**, a horvát parasztklub tagja szólal fel általános figyelem mellett. Tiltakozik a parlament költségvetési jogának megrövidítése ellen. Ilven nem lehet fontos kérdéseket letárgyalni. A tizenketted-javaslatokban a kormány centralista törekvéseinek érvényesülését látja. A kormány szándékosan kerüli a rendes költségvetési javaslat beterjesztését. Nem bizik a kormányban, amely mint kisebbség kapta meg a hatalmat, amely az obznanát kiterjesztette színel csak a Radics-pártra, valójában pedig az egész horvát népre. A kormánytöbbség elhatározta a Radics-párti mandátumok megsemmisítését és ezen a tényen nem változtat, hogy csak a vezetőket fosztotta meg mandátumuktól. Az ellenzéki pártok — mondja **Lorkovic** — többséget kaptak a választáson és mandátumaik alapján kötötték meg a megegyezést, amelynek szövegét **Davidovic** felolvasta. A megegyezés első elve az, hogy az állami berendezkedésnek a szerb-horvát-szlovén megegyezésen kell alapulnia, a második elve az, hogy a berendezkedés csak a parasztdemokrácia szellemében történhetik. A megegyezés szövege hangsúlyozza a monarchisztikus elvet. Az alkotmányban pontosan meg kell alapítani a közös parlament, továbbá az egyes képviselői testületek

és azok szerveinek hatáskörét.

Pribicevic: Ahá!

Lorkovic: Így lehetségessé válik az állami berendezkedés legszélesebb megvitatása.

Radonic: Ez talán a föderációt jelenti.

Lorkovic: Ha a nép föderációt akar, akkor ennek az alkotmányban és a törvényekben kifejezésre kell jutnia.

Grgin Dusan: Ez teljesen így van, csak szerezzék meg a többséget.

Lorkovic: A kormánynak több figyelmet kell fordítania az ellenzék kívánságaira, mert tulajdonképp az ellenzék kapott többséget és a kormány a maga majoritását csak a választás technikájának köszönheti.

A blokk programjának nyilvánossághozatala után elvesztették értelmüket az államellenesség és separatizmus vádjai. Az állam belső berendezésének kérdését a kormány többé már nem tudja levenni a napirendről. Hosszasan bírálja **Pribicevic** közoktatási politikáját, amely szerinte a horvátok ellen irányul. A közlekedésügyi miniszter vasutépítési programja sincs tekintettel a horvát érdekekre.

Staic Andra közlekedésügyi miniszter visszautasítja **Lorkovic** vádjait és azt bizonyítja, hogy a kormány vasutépítési programjában az ország és az egységes nép érdekeit veszi figyelembe, ami a legjobb mód a nemzeti egység megvalósítására.

Az elnök az ülést negyed kilenckor egy órára felfüggeszti.

Az erdélyi magyarság politikája

Beszélgetés **dr. Fülöpp Béla**, a román szenátus magyar párti tagjával

A szászrégeni választás alkalmával, amelyen a román néppárt jelöltjeként **Goga Oktávián** lépett fel, történt meg első ízben, hogy az erdélyi magyarok pártja, az »Országos Magyar Párt« magyar jelölt hiányában támogatta egy aktív román politikai párt jelöltjét és annak érdekében bizonyos fokú agitációt is kifejtett.

A Magyar Pártnak már régebbi keletű paktuma van **Avarescu** generális pártjával, a román néppárttal. Ez a paktum a »csucsa paktum« név alatt ismeretes. A megállapodás az erdélyi magyarságra ha nem is kielégítő, de mindenesetre jelentékeny haladást jelent a mai állapottal szemben. Ma a Magyar Pártnak nincs meg az a politikai sulva, amelyet kétmillió magyarnak adnia kellene és nincs meg az a parlamenti képviselő, amely őt számaránya és kulturálisa, valamint gazdasági helyzeténél fogva megilletné. A csucsa paktum ezen igyekszik segíteni és határozott közeledést jelent a magyarság és a románság között. A csucsa paktummal azt akarták elérni a magyarság hivatott vezetői, hogy abból a passzivitásból, amelybe ma az erdélyi magyarság politikai téren kényszerült, kikerüljön.

Mindaddig, amíg a magyarságnak nem sikerül a román parlamentben megfelelő helyet biztosítania, amíg nem jelent számvehető parlamenti erő és súlyt, addig mindazokat a nagy, életbevágó kérdéseket, amelyek az erdélyi magyar kultúra, a nép, a vallás, az egész erdélyi magyarság vitális érdekeit alkotják, nem képes megfelelően megoldani.

E paktum gyakorlati keresztülvitelének volt első állomása a Magyar Pártnak a részvétele a szászrégeni választásban. De ugyanakkor látogatta meg **Avarescu** generális, akit a mai liberális kormány utódának tartanak. **Bernády Györgyöt**, Marosvásárhely volt polgármesterét, a Magyar Párt demokratikus irányzatának reprezentánsát.

Ebből az alkalomból időszerűnek véltük felkeresni **dr. Fülöpp Bélát**, Temesvár városának magyarpárti programmal megválasztott szenátorát és hozzá a magyarságnak a románsággal szemben folytatott politikai magatartására vonatkozólag kérdéseket intézni.

Dr. Fülöpp Béla, akit Temesvár magyarpárti programmal választott meg szenátorának, a Magyar Párt demokratikus szárnyához tartozik. A szenátusban fogad **Fülöpp** szenátor, a régi függetlenségi politikus.

— Mi a véleménye **Szenátor Urnak** az erdélyi magyarság politikájáról? Milyen magatartást tanúsítson a magyarság a románsággal szemben? — teszem fel az első kérdést.

Nem szívesen nyilatkozom, a szászrégeni választás azonban olyan momentum a magyarság politikai életében, amelynek az ötletéből szívesen felelek kérdéseire.

A mi politikánkban a kölcsönös megértés legyében kell haladnia. A románság politikai vezetőit bizalommal kell eltöltenünk: el kell hinnünk, hogy a mi megértő politikai magatartásunk őszinte. Kétségtelen, hogy még ma is a háborús idők propagandája folytán a politikai atmoszférában bizonyos mértékig túl van feltéve elfogultsággal és némelykor bizonytalánunk kell a leplezetlen gyűlölet jelenségeivel. Szükséges tehát, hogy valaki, különösen román részről betörje az ablakot. Ne legyen akadály annak, hogy kölcsönös jóakarattal és egyetértéssel közreműködjünk az ország felvirágoztatásában. Vannak ugyan jelenségek, amelyek arra mutatnak, hogy bizonyos körök szakítanak azzal a túlfűtött sovíniszta és nacionalista irányzattal, amely az idegen ajkuakat ebben az országban nem tekinti egyenrangú állampolgároknak. Ezek közé tartozik **Goga Oktávián** is és éppen az a tény, hogy az ő megválasztása biztosításának érdekében a magyarság egységesen tömörülve lépett ak-

cióba, mutatja annak a helvesebb és jobb irányzatnak a megvalósulását, amely lehetővé teszi a kölcsönös kooperációt és meg fogja valósítani azokat a törekvéseket, amelyeket mi hiába iparkodunk sürgetni és érvényesíteni.

— Mit tart **Szenátor Ur** a csucsa paktumról?

A csucsa paktumot haladásnak tartom a mai állásponttal szemben, mert bizonyos politikai és kulturális jogokat biztosít nekünk. A paktum ugyan még távolról sem elégíti ki jogos nemzeti és kulturális igényeinket, de mégis nagy haladást jelent a mai állapotokkal szemben.

— Mit tart a magyar párt legközelebbi feladatának **Szenátor Ur**?

Rá akarnék még mutatni arra, hogy a Magyar Párt egvik köteletségének tartom a jövő választásokra való előkészületet. Már most kell seregszemlétt tartanunk a fiatal generáció felett, olyan a nemzetéhez, jellemes embereket kell jelölnie a Magyar Pártnak, akik gerinces magyarságuk mellett a román nyelvet is bírják. Csakis a nyelvtudással rendelkező férfiak képviselhetik a magyarság érdekeit eredményesen a jövő parlamentben. Mi érezzük legjobban helyzetünknek a visszaságát, amely a nyelv tökéletlen tudásából ered. Úgyvelünk kell arra is, hogy a magyarság erkölcsi ereje, amely a politikát élesen elválasztja az üzlettől, csorbát ne szenvedjen.

Végül még egyet. Távol áll tőlem annak még a gondolata is, hogy a magyarság a közeledés kedvéért nemzeti kulturális és gazdasági követeléseiről lemondjon, vagy azokból valamit is engedjen. De politikásoknak kell lennünk, mindig az adott helyzetet kell tekintenünk és mai helyzetünkben a magyarság igaz érdekeit csak az képviseli, aki a kölcsönös megértés politikáját követi. A folytonos hadakozásnak csak káros következményvel lehetnek és veszélyeztetik az erdélyi magyarság mindennél drágább kulturális, nemzeti és gazdasági érdekeit. Mi, akik itt a politika konyhájában sürgünk-forgunk, felelősségünk teljes tudatában követjük ezt a politikát, mint a nemzetünk érdekében egyes egvedül követhető, célra vezető megoldást.

Dr. Kovács Jenő

Az olasz tábornagyok Mussolini ellen

Ha 1914 augusztus 1-én az olasz hadsereg készen állott volna, a központi hatalmak nem kezdenek háborút!

Rómából jelentik: A szenátus megkezdte a fasiszta-kormány hadireform-javaslatának tárgyalását. **Mussolini** megjelent a tárgyaláson és hivi lelkesen ünnepelték.

A vitához először **Cadorna** tenger-nagy szólott hozzá, aki élesen állást foglalt a reform ellen. Kijelentette, hogy a hetvenegyszer fővel csökkentett olasz hadsereg nem lesz képes az olasz érdekeket megvédelmezni s a határokat megoltalmazni. A háromhavi kiképzési időt is kevesnek tartja, még Svájc is hat hónapot szán a kiképzésre. **Cadorna** emlékeztet arra is, hogy az olasz hadsereg felszerelése is igen gyatra volt a világháború kitörésekor. Ha az olasz hadsereg augusztus 1-én készen állott volna, akkor a központi hatalmak nagyon meggondolták volna, hogy kezdjenek-e háborút. Kár reménykedni abban, hogy Európában a béke már stabilizálódik. A hamu alatt még mindig izzik a parázs.

A következő szónok **Diaz** tábornagy volt, aki mindenben csatlakozott **Cadorna** fejtegetéséhez. Övta a szenátust, hogy nem szabad pusztán a szerencsében bízakodni. Utána **Caviglia** tábornok beszélt szintén a reform ellen. Lehetetlen dolog volt az állandó kísérletezés, amelyeket a hadsereggel végeznek.

KISEBBSÉGI ÉLET

Bratiana román minisztereinek a bukaresti szenátus legutóbbi ülésén, a közigazgatási javaslat vitája során, azt indítványozta, hogy a közigazgatási tanács határozza meg azokat az eseteket, amikor a hatóság és a közönség közötti érintkezés megkönnyítése céljából a helyi közigazgatásban a kisebbségek nyelvi lehet használni. A minisztereinek javaslata — írják az erdélyi magyar lapok — csak egy teljesen bizonytalan, kétesértékű formulát veteit fel. A kormány ahelyett, hogy a lakosság nemzetiség szerinti elosztódás szerint biztosítaná a kisebbségek nyelvi jogait, egy ilyen langyos, se hideg, se meleg látszat-megoldással teszi túl magát a kérdés radikális és őszinte rendezésén. Csupán egy pozitívum van Bratiana javaslatában: az, hogy egy készülő törvényben végre nagykegyesen megemlékezik Románia nemzeti kisebbségeiről, azokról, akiket eddig a külföld felé igyekeztek letagadni. A minisztereinek javaslatát különben a szenátus szótöbbséggel megszavazta.

A bécsi kisebbségi intézet a napokban a következő felhívást bocsátotta ki:

— A bécsi tudományegyetem kisebbségi intézete egy általános, a kisebbségek statisztikájára vonatkozó kézikönyv kiadását készíti elő, amely egyelőre Európa kisebbségeinek nemzeti, gazdasági, kulturális és politikai életét önjánán minél több oldaláról megvilágítani. Mivel az intézet ezen a téren csak a nem-mindig megbízható hivatalos adatokra van utalva, azt a kérést intézi mindenkihez, hogy akinek rendelkezésére állnak a kisebbségekre vonatkozó hármind felfegyvesek, magán-statisztikai adatok, népszámlálási és iskolaiügyi észrevételek, juttassák el azokat a bécsi kisebbségi intézethez. Köszönettel veszi az intézet újságokat, folyóiratokat és cikkeket a kisebbségi kérdései és erre vonatkozólag főként a szerkesztőségekhez, újságírókhoz és írókhoz fordul kérelemmel.

A román nyelv nemtudása, vagy fogyatékos tudása címén ismét egy csomó régi postást csesztenek szólnak Erdélyben. Kételkedünk benne, hogy a romániai postai szolgálat ezzel az intézkedéssel megjavulna. Pedig a dolog úgy áll, hogy a legelszántabb sovinszta sem haragudott meg azért, mert pontosan kapta meg a levelét, ha ugyan magyarul beszéltek is a hivatalban, mialatt ezt a levelet kezelték, ellenben azonnal el fog felejtkezni a nacionalizmusról, mihelyst egy fontos levele nem érkezik meg rendezetési helyére, jöllehet a magyar szó a postahivatalokban teljesen elnémult.

A szlovenszói magyar keresztényszocialista párt kizárt vezetői Lelley Jenő elnök vádoló röpiratára nyílt levélben válaszoltak, amelyben leszögezik, hogy a keresztényszocialista párt vallságát nem ők, hanem a birtokban levő pártvezetőség idézte elő. »Azokat a vádakat — írják a nyílt levélben —, amiket Lelley felhoz, nem mi terjesztettük, mert azokról most hallottunk először, kivéve a — spirituszt. Erről az utóbbiról tényleg hallottunk, mert ebben az ügyben egy bizottság is ki lett küldve, de nem terjesztettük és nem firtattuk: ezt az ügyet az illető személy szegényföltjának tartottuk, de hallgattunk vele. Az, ami a röpiratban a visszavonás okai gyanánt van felemlítve, pusztán kitalálás, kerdőzése a valódi okoknak. A nézeteltérésnek valódi okai:

1. A »Concordia« című könyvnyomda körül kiderített szabálytalanságok;
2. az, hogy a párt pénzeiről 1921. év óta elszámolás nem történt;
3. hogy a párt elnöke és gárdája

csak akkor respektálja a szervezeti szabályokat és hozott határozatokat, ha ezek az ő hatalmi érdekeinek kedveznek.

Az öndicséret lehet megnyugvás annak, aki lelki szükségét érzi az öndicsérésnek, de erről az emberi gyengeségről már a rómaiaknak is meg volt a maguk véleménye és mi azt hisszük, hogy még a mai politikai és erkölcsi szertelenségek korszakában is minden jóízű ember osztja a rómaiak közis-

mert közmondásszerű felfogását az öndicséretéről. Az öndicséret lehet egy felborult lelkiismeret altatója, de nem pótolhat esetleg hiányzó szellemi és erkölcsi kvalitásokat.

A feltűnést keltő nyílt levelet Jablonszky János dr. képviselő, Bittó Dénes nyugalmazott főispán, Palkovics Viktor esperes, képviselő, Gregorovics Lipót plébános, Jónás Imre plébános és Leszkay Sándor esperes írták alá.

Tömegkatasztrófa a német hadgyakorlaton

Tüzérség és lovasság alatt beszakadt a Weser ponton-hídja Száznál több katona a vízbe fulladt

Berlinből jelentik: Szinte példátlan méretű katasztrófa történt kedden Hannover környékén a német birodalmi védőerők csapatainak harcserű gyakorlata közben, amelynek az első hírek szerint száznál több katona esett áldozatul.

Hannoverben és Ber'linben a koradélutáni órákban terjedt el a szerencsétlenség híre, részletes jelentések azonban csak estefelé érkeztek, de még ezek sem számoltak be pontosan a történetekről. A jelentések szerint a hadgyakorlatok közben a hidászok által a Weseren épített híd a túlterhelés következtében leszakadt, az átvonó tüzérség és lovasság a folyóba esett és a harcserű felszereléssel megterhelt katonák a vízbe fulladtak.

Esti jelentések szerint a katasztrófa Hannovertól északra, Fe'd és Hausberge községek környékén történt. Kedden reggel kezdődtek a nagyméretű hadgyakorlatok, amelyekben Osnabrückből, Detmumból a 16. és 18-ik

gyalozezredek műszaki csapatai, az onabrucki 18-ik gyalozezred három zászlóalja, a Hamenben állomásozó 6-ik gyalozezred, a lindenai gyalozezred és egy műszaki csapat, hannoverbői a 6-ik gyalozezred, a paderborni 13-ik és a hannoveri 15-ik lovasezredek és több tüzérezred vettek részt. Gyakorlatok közben a csapattestek egy része a Weserhez ért, amelyen a műszaki csapatok pontonhidat építettek és a gyakorlatozó katonák ezen át akartak kelni. A híd először a lovasság ment fel, amelyet egy üteg tüzérség követett. A pontonhid végig meg volt terhelve, amikor a híd hirtelen beszakadt. A katonaság teljes tábori felszerelésben volt, ami az uszási éhetetlenné tette és így a katonák a sebesen folyó vízben elpusztultak. Pontosán még nem lehetett az áldozatok számát megállapítani. Az első hírek több száz katona pusztulását jelentették, későbbi közlések szerint az áldozatok száma körülbelül száz. A katasztrófa miatt a gyakorlatokat félbeszakították.

Jovanovics Ljuba szenzációs leleplezéseket ígér a háboru előzményeiről

Hötzendorfi Conrad és Trockij tanúsága Szerbia ártatlanságáról

»A szarajevói merénylet és a beogradai külpolitika« című cikksorozata megjelenése alkalmából Jovanovics Ljuba a »Vreme« keddi számában külön nyilatkozatban is válaszol Seaton Watson angol publicista nyílt levelére Szerbia háboru felelősségéről.

A nyilatkozatban Jovanovics megállapítja, hogy még a hivatalos Ausztria sem tudta az ultimátum és a hadüzenet alátámasztására, azt a vádat emelni, hogy a szerb kormány részben volt a szarajevói merényletben. Ez állítás bizonyítékul idézi Hötzendorfi Conrad volt osztrák-magyar vezérkari főnök »Aus meiner Dienstzeit« című könyvéből Wiesner külügyi osztálytanácsosnak gróf Berchtold külügyminiszterhez Szarajevóból 1914 július 13-án intézett jelentését. A távirat a következőket tartalmazza:

— A merénylet előtti időből származó anyag nem nyújt alapot annak bizonyítására, hogy a szerb kormány támogatta a propagandát. Arról, hogy ezt a mozgalmat Szerbiából táplálják bizonyos egyesületek és hogy ezt a szerb kormány türi, van elegendő, bár nem teljes anyag. Hogy a merénylet előkészítése és a fegyverek kiszolgáltatása a szerb kormány tudtával történt, semmivel sincs bizonyítva, sőt ezzel nem is lehet gyanúsítani. Mi több, alap van arra, hogy ezt kizártnak tekintsük. A vádlottak vallomásaiból alig nyert némileg megállapítást, hogy a merényletet Beogradban határozták el és hogy az előkészületek Ciganovics szerb állami tisztviselő és Tankovics őrnagy közreműködésével történtek, akik bombákat, browningokat, municiót és ciánkálit adták a merénylőknek. Pribicevics bűnrészessége nem állapítható meg és az erről szóló első jelentések a rendőri nyomozóközegek sajnálatos félreér-

tésén alapszanak. A bombák a kragujeváci szerb raktárból való származása objektíve és kifogástalanul bebizonyult, de nincs bizonyíték arra, hogy éppen most ad hoc vették ki a raktárból, mi hogy a bombák a háboru előtti komitácsiktól is származhatnak. A vádlottak vallomásából gyanítható, hogy Principet, Csabrinovicsot és Grabezst a bombákkal és fegyverekkel szerb közegek, Ciganovics felbújtására csempészték át titokban a határon Boszniába. Ezeket a szervezett transzportokat a sabáci és loznici határőrség, a pénzügyőrök segítségével bonyolították le. Nem inverte megállapítást, hogy ezek a közegek ismerték-e az utazás célját, de feltehető, hogy tudtak valami titkos misszióról. A vizsgálat ez év eredményei bepillantást nyitnak a Narodna Odbrana propaganda-szervezetébe. Hasznos és használható anyagot tartalmaznak, amelyet azonban még nem vizsgáltunk át. Felemlíti ezután Jovanovics a szarajevói merénylet vizsgálóbírójának, Pfeffer Leónak cikkét, amely 1924-ben jelent meg a karlováci »Hrvatski Glas«-ban.

— Vizsgálatom bebizonyította — írja a bíró — hogy a hivatalos Szerbia nem tudott a merényletről, hanem a merénylet előkészítői titkolták ezt a hivatalos Szerbia előtt.

Ezeket a dokumentumokat Jovanovics Ljuba elegendő védelemnek tartja Szerbia részére. Megtörténik az a paradoxon — mondja — hogy éppen azok, akiknek az volt a kötelessége, hogy vádolják Szerbiát, megvédelmeznék bennünket a vádakkal szemben. A nyilatkozat végén Jovanovics megjegyzi, hogy cikksorozata további közleményeiben szenzációs leleplezéseket fog tenni és Szerbia védőtanul között Trockij-t is fel fogja vonultatni.

Károlyi Mihály elhagyta Amerikát

Párisban telepszik le

Bécsből jelentik: Az *Acht Uhr Blatt* közlése szerint gróf Károlyi Mihály és felesége hajóra szálltak Newyorkban s utban vannak London felé. Gróf Károlyi Mihály nem fog Londonban maradni, arra határozta el magát, hogy Franciaországban fog letelepedni, valahol Páris közelében.

Károlyi az ősszel ismét Amerikába akar utazni és erre az időre már engedélyt kapott arra is, hogy politikai előadásokat tartson. Előadásaiiban nemcsak a magyar kivándorlóktól sűrűn lakott területen, hanem az amerikai közönség körében is agitációt akar kezdeni a magyarországi reakciós irányzat ellen és demokratikus uralom létesítése érdekében.

A focsanii pogrom a román szenátus előtt

Bukarestből jelentik: A szenátus keddi ülésén San'elevisi szenátor a következő interpellációt intézte a belügyminiszterhez:

— Van-e tudomása a miniszternek arról, hogy március 17-ikén, a mikor a focsanii bíróságnak ítéletnie kellett volna az előre megfontolt gyilkossággal vádolt Zelea Codreanu ügyében, Focsani városát óriási tömegben lepték el a diákok és városban halászó alakok, akiket ugyszólván vagonszámra vittek oda, hogy a tárgyalás napján Focsanban a békés zsidó családokat üldözöbbe vegyék. Tudja-e a miniszter, hogy a diáktömegnek, amelyet betörőbandák támogattak, a katonai és rendőri készütség ellenére sikerült lerombolni a zsidó kereskedők üzleteit, azoknak berendezéseit összetörték és az utcára szórták. Tudja-e a miniszter, hogy a bandák behatoltak a zsidó imaházakba, ahol összerombolták és megszenstelenítették az oltárokat és valóságos pogromot rendeztek. Tudja-e a miniszter, hogy ezt a vandálistmust a helyi hatóságok és a hadsereg személtátra követték el, anélkül, hogy ezek beavatkoztak volna.

A vitézi szék is helyet kap a magyar felsőházban

Budapestről jelentik: A közjogi és a választóügyi bizottság kedden folytatta a felsőházi szói javaslat vitáját. Az első felszólaló Eckhardt Tibor, azt követelte, hogy a felsőházban adianak három helyet a vitézi széknek is. A bizottság Bethlen minisztereinek indítványára elhatározta, hogy a vitézi széknek egy helyet biztosítanak.

A tárgyalás során az előadó ismertette a javaslatnak azt a pontját, amely a főrendek esküjének szövegét állapítja meg. Az erre vonatkozó paragrafus úgy intézkedik, hogy elveszti förendiségét az, aki nem tesz esküt, vagy akinek a működése elmentében áll az eskü szövegével. Bethlen minisztereinek hosszabb beszédben fejtette ki, hogy miért szükséges ennek a pontnak elfogadása. A javaslatnak ez a paragrafusa — mondotta — elsősorban azt célozza, hogy az országban bizonyos részből ne folytathassanak olyan propagandát, amely a már meglevő törvények — lökényt a detronizációs törvény — megtaszadásra irányul. A legitimisták küzdhetnek alkotmányos eszközökkel a restaurációért, de nem szabad puccsokkal megzavardatlanul kockára tenni az ország érdekeit.

Kifogták a Dunából az eltűnt Stettner Vilma holttestét

Budapestről jelentik: Hat hét óta keresik a főkapitányság detektívjei dr. Stettner Lászlónak, a Hitelbank egyik igazgatójának eltűnt leányát, akinek holtteste már egy hete a bonctani intézetben feküdt, anélkül hogy a rendőrség tudott volna róla.

Február 16-ikán jelentették be a főkapitányságon, hogy Stettner Vilma érhetetlen módon eltűnt. Az édesapa elmondta, hogy a Logodi-ucca 9. szám alatti lakásáról együtt indult el leányával, aki látogatást akart tenni másik leányánál, aki a közelben lakik. A lakás előtt Stettner Vilma elvált édesapjától, s a kapuban ezt mondta neki:

— Papa, én felmegyek, de ha sokáig maradok, csak menj haza, én majd utána jövök.

Stettner Vilma fel is ment nővérehez, de csak pár percig maradt ott. Azt mondotta, hogy édesapja lent várja. Le ment az uccára és ettől a pillanattól kezdve teljesen nyomaveszett. Nem lehetett megállapítani többé, hogy hova tűnt, merre ment? Családjá úgy tudja róla, hogy boldog menyasszony. Alig egy hónappal eltűnése előtt kérte meg kezét a Hitelbank belvárosi fiókjának dr. Havasi nevű igazgatóhelyettese. Éppen ezért kizárták tartották, hogy öngyilkosságot követett el és a nyomozás elejétől kezdve azon az alapon folyt, hogy bűntény, vagy szerencsétlenség történt. Végül kutatták a kórházakat, a mentők naplóját, elmentek a hullaházba is, de sehol semmi nyomát nem találták Stettner Vilmanak. Amikor a kórházakban nem találták és a család semmiképpen sem tudott a nyomára akadni, detektívekkel kezdték felkutatni Budapest valamennyi szállodáját, de sehol nem akadnak nyomára Stettner Vilmanak.

Kedden Marosi detektívfelügyelő megállapította, hogy a bonctani intézetben több mint egy hete fekszik egy női holttest, amelyre ráillik Stettner Vilma személyleírása. A kérdéses holttestet a múlt hét elején a Dunából fogták ki.

Stettner Vilma hozzátartozói a holttest agnoszkálásánál megállapították, hogy azonos az eltűnt Stettner Vilmaival. Az is megállapítható volt, hogy a szerencsétlen leány öngyilkosságot követett el. A kétségbeesett család, miután most már bizonyosságot szerzett arról, hogy milyen szomorú sorsa lett eltűnt gyermeküknek azt kérte, hogy boncolás mellőzésével a lehető legrövidebb időn belül adják meg az engedélyt a temetésre, hogy azt a regényt, amelynek egyes fejezetei, úgy látszik örök titokként maradnak, teljesen befejezzék. A rendőrség azonban elrendelte Stettner Vilma holttestének felboncolását.

Benes középeurópai blokk-terve vegyes hatást keltett a kisantant körökben

Nem tartják komolynak Benes tervét

— A Bácsmegeyi Napló párisi tudósítójától —

A genuai jegyzőkönyv elföldelése után Benes csehszlovák külügyminiszter tudvalevőleg Párisba utazott és az angol külügyi államtitkár után tárgyalásokat folytatott Herriot francia miniszterelnökkel. A tanácskozások után a lapok közölték, hogy két szövetségi rendszer kiépítéséről van szó: az egyik volna a nyugati hatalmak blokkja. Németország részvételével, amely garantálná a Rajna-határokat, a másik a közép- és keleteurópai államok blokkja. Ausztria és Magyarország részvételével, amely blokk sulya biztosítaná Lengyelország és Csehszlovákia nyugati határait, továbbá megakadályozná Ausztriának Németországhoz való csatlakozását. Tudósítónk beavatott kész antantforrásból a következő információkat kapta Benes új tervéről:

— A középeurópai szövetségi blokk terve még csak az agyakban él. Tény, hogy az érdekelte középeurópai kormányoknál sem bizalmas természetű tudakozások nem történtek, sem formális és hivatalos közlemények nem érkeztek azokhoz.

— A cseh és lengyel kormánykörök kezdeményezése — ha megtörténne — érthető volna, mert Németország javaslata a két állam határait hagyja szándékos bizonytalanságban, azonkívül Ausztria inga-

dozása a németországi és középeurópai érdekszférák között és ennek az államnak esetleges pénzügyi összeomlása — ami az angolszász pénzhatalmasságok elzárkózó magatartása miatt nem kizárt lehetőség — azonban a többi tervbevetett államok kormányainak más gondjaik is vannak, amivel nem akariák lekicsinyelni Benes terveinek nemzetközi jelentőségét, továbbá ezeknek a többi érdekelte államoknak más koncepcióik lehetnek az európai béke biztosításáról, mint Benesnek. *akiről díszerősen megnyilvánul az a vélemény, hogy nagyon sok terve volt eddig is.* A diplomáciában is nagy szerepet játszanak a személyes, hogy ne mondjuk, hiúsági szempontok. Nem döntöttek ezek a szempontok, de dekoratív tekintetből jelentőségük van. Vannak a diplomáciában olyan szerepek, melyeknél fontos a deklamációs elem, a hívős szereposztóknak megvannak erre a kipróbált embereik. A genuai jegyzőkönyvet az egész világ nyilvánossága bizalommal fogadta, de a beavatottak szemében az ügynek meg volt az a szépséghibája, hogy előadója — Benes volt. A csehszlovák külügyminiszter tervei eddig is szép dekorációban kerültek az emberiség elé és ugyanebben a szép dekoráció-

ban hantoltattak el. Chamberlain külügyi államtitkár az alsóház előtti beszédében utalt erre, amikor azt mondotta, hogy a genuai jegyzőkönyvet — ezt a legnagyobb koncepciójú, világviszonyokat rendező törvényt — hat hét alatt alkották meg. Ennyi idő alatt az angol alsóház egy választói jogi törvényjavaslatot sem képes megszavazni.

Forrásunk legvégül kiementette, hogy kénytelen volt közelebből ki térni Benes személyére, mert más-különbben nem tudta volna pontosan honorálni a középeurópai blokk tervét.

Körözik a vad-autókat

Háromezer autótulajdonos ellen eljárás indult Magyarországon

Budapestről jelentik: A belügyminisztérium rendeletére a hatóságok felhívást bocsátottak ki az automobil-tulajdonosokhoz, akiket felszólítottak arra, hogy kivétel nélkül valamennyien igazolják autójuk eredetét. Ez a hatósági felhívás azért készült, mert annak idején, a háború utolsó időszakában, a Mackensen-hadsereg visszavonulása során a német hadsereg kincstári felszerelési tárgyait, így az automobiloikat is a német katonák átvonulásuk ideje alatt potom pénzért eladták. Ezeket az ugynevezett vad-autókat a német kormány visszaköveteli Magyarországtól.

A hatóságok részéről megindult igazolási eljárás során megállapítást nyert, hogy a Mackensen-autókból körülbelül háromezer darab van Magyarországon. Azok ellen, akik ily autót megvásároltak, orgazdaság címén indult büntető eljárás. A budapesti főkapitányságon körülbelül háromezerre tehető az ily alapon orgazdaság címén megindult eljárások száma. A legtöbb autótulajdonos azonban igazolta jóhiszeműségét és hajlandóan mutatkozik arra, hogy az autó vételára és valódi értéke közötti különbséget az államnak megtérítse. A kincstár ezekkel valószínűleg egyezkedési tárgyalásokba fog bocsátkozni.

TUDJA-E...?

TUDJA-E, hogy Berlinben egy pör kapcsán milyen kérdést tárgyaltak. Vajon megsértheti-e a férj a levéltitkot, ha feleségéhez intézett leveleket fölbontja felesége engedelmével s vajon bíróság felelősségre vonható, megbüntethető-e?

A bírói szó kimondotta, hogy a német törvények értelmében a házastárs nincs jogosítva fölbontani a másik házastárs leveleit, amennyiben az illető ezt nem engedí meg.

Ellenben ha a házastársak közti viszony barátságos és jó — ilyen eset is van! —, úgy hogy az egyik fél a másik fél hallgatóságos jóváhagyására számíthat, a levelek fölbontása megengedhető.

Ellenkező esetben a házastárs megsértheti a levéltitkot s el is ítélt, mint bárki más.

A jogi bölcselkedés itt még nem ér véget. A házastárs elsikkaszthatja, megsemmisítheti a másik házastárshoz érkezett leveleket minden jogi következmény nélkül, mert a lopás vagy sikkasztás házastárs között nem büncselekmény. Ugyancsak nem tilos az sem, hogy a férj lemaszoltatja a feleségének érkező szerelmes leveleket s csak egy példányt nyújt át neki. (Akár az eredetit, akár a másolatot.)

Mindkettő semmiféle büntetést sem von maga után.

TUDJA-E, hogy melyik ország most a házasságsszédelgők eldorádója? Németország, a férfi-éhes, férjszomjas Németország, hol minden léhűtő, minden szélhámós, ki eddig zsebmetészből tengette életét, erre a regényes pályára lép. Rendszerük igen változatos, apró

csalafintaságokkal teljes, de tulajdonképpen csak egy.

Az állítólagos mérnök ur, vagy doktor ur, vagy báró ur — a cím a köztársasági Németországban is rendkívül határos — megösmékedik egy fiatal leánnyal, vagy egy özvegyvel, eljegyzi s az ifjú pár készül az esküvőre. Ezen vagy azon az ürügyön a férfi magához kaparintha leendő menyasszonya megtakarított pénzét vagy ékszereit. Aztán kerekedik old.

Jellegzetes eset történt utóbb egy fiatal és szép leánnyal, ki egy belvárosi üzletben volt alkalmazva. Megösmékedett egy »vegyszermérnökkel«, ki családjának is bemutatkozott s annak rendje és módja szerint megkérte kezét. Barátnője pukkadtak. Csakhogy a vegyszermérnök urnak sürgősen el kellett utaznia Hamburgba, történetesen nem volt pénze. Pénzt kért menyasszonyától és aztán szüleitől s midőn látta, hogy a források kiapadtak, valóban elutazott Hamburgba, örökre.

A rendőrség az arcképében fölismerie a régóta körözött »szép Oszkár«-nak nevezett híres banditát. Pár nap múlva le is tartóztatták egy gazdag hamburgi kereskedő feleségének a társaságában, aki elhagyta érte az urát és követte őt. A Szép Oszkár csomagjaiban rengeteg szerelmes levelet találtak, melyekből kiderült, hogy ez a csirkefogó három hónap alatt 28-szor volt vőlegény s a leányoktól meg asszonyoktól, kiknek elcsavarta a fejét, nem kevesebb ötven ezer arany márkát csalt ki.

A házasságsszédelgők veszedelme oly nagy, hogy a németek azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy leánykaikat külföldre adják, a Balkánra és ott keresnek férjet számukra, ahol a férfiak többségben vannak.

A Lokal Anzeiger, ez a konzervatív lap, egyenesen az állam beavatkozását sürgeti. Szerinte az állam a felelős ezért a garázdálkodásért, az államnak házasságközvetítő-irodákat kellene felállítania, hogy megkönnyítse az eladó leányoknak és tisztességes szándéku fiatal embereknek egymáshoz való közeledését s bizonyos tekintetben kezességek az ajánlkozók erkölcsi, anyagi megbízhatóságáról.

Westenberg Gusztáv, egy magányos ur, a kishirdetéseket bizakodik, azokat akarja a tisztességes házasságok szócsovévé tenni és megtisztítani az ott burjánzó szélhámosságoktól. Erre a célra kézikönyvet adott ki, hogy a házastulandókat tanácsal lássa el, óva intse a különböző fogásoktól, fölvilágosítsa őket, micsoda vernek és kelepcek lapanganak a szép szavak alatt.

— A könyv írója — mint állítja — több hónapig tanulmányozta a német újságok házassági kishirdetéseit, megállapította, hogy nagy egészükben hímisak. Németországban ez a hirdetés virágzik: egyetlen berlini újság vasárnapi száma legalább kétszázötven házassági kishirdetést hoz, úgy hogy Németországban naponta tízezer házassági kishirdetés jelenik meg a különböző lapokban. Ez a házassági böles, Németország férjhezmenő leányainak boldogítója, azt vallja, hogy az újságok révén könnyen megtalálhatja ki-ki a boldogságát, amennyiben a kishirdetéseket nagyobb gondal kezelik, s a szédelgőket, csalókat, iparlovagokat nem engedik szóhoz.

TUDJA-E, milyen érdekes irodalmi leletre bukkantak? Megtalálták Baudelaire-nek, a satanizmus költőjének, a Fleurs des Mal szerzőjének egy valóságát, melyet egy albumba írt. A

nagy francia poétát, kinek sötét, tragikus versei egy egységes erkölcsi világról tanuskodnak, a fölültelemek ma is félreértik és hajlandók őt a halál, szenvedés bohócának, minden emberi nemesség, jószág megcsufolójának tekinteni.

Hadd józanítsák ki őket ezek a magasztos, emberi mélységből lelkedezett szavak:

— Amint az ember előrehalad az életben s magasabbról nézi a dolgokat, az, amit a világ szépségnek nevez, mindinkább kevésbé fontos lesz a szemében, így a gyönyör is és sok más balgaság is. A kiábrándult, immár világosan látó embereknek minden évszak egyformán értékes s a tél sem a legrosszabb, a tél sem a legkevésbé tündéres. Ekkoriban a szépség már csak a boldogság ígérete lesz! Azt hiszem, ezt Stendhal mondotta. A szépség az az erő lesz, mely legtöbb jószágról, az eskükhöz való hűségről, a szerződés méltányos megtartásáról, a közöttünk való kapocs becsület megővéséről tanuskodik. A rutság pedig a kegyetlenség lesz, a zsugoriság, ostobaság, hazugság. Legtöbb fiatalember nem ismeri ezeket a dolgokat s csak tulajdon kárán tanulja meg. Néhányan ma is tudják ezt közülük: de csak maguk számára tudják. Milyen módon győzzek meg igazán néhány fiatal szeleverdít, hogy az ellenállhatatlan rokonszeny, melyet én az öreg nők iránt érzek, e szegény asszonyok iránt, kik annyit szenvedtek szeretőiktől, férjeiktől, gyermekeiktől és tulajdon hibájuk folytán is, teljesen ment mindenféle szerelmes vágyakozástól. Ha gyönyörünkhöz nem társul az Frény és az Emborszeretet gondolata, minden gyönyörünk gyötrelenné, lelkiismeretfurdalássá válik...

CIRKUSZ

Történet

egy szerencsés flótásról

A törzsasztalnál a szerelemről beszélgettek az urak. Valaki megjegyezte:

— A hódítást nem lehet erőltetni. Vannak emberek, akiknek szerencséjük van a szerelemben, mások viszont bármennyire is nem érdemlik meg, balszerencséjével küzdenek.

— Tévedés, — vetette közbe egy feketebajszos, vékony fiskális. Nagy nőbarát volt *valamikor*, az volt az elve, hogy a nőknél vagy szépszerével lehet valamit elérni, vagy erőszakkal. Rendszeresen az utóbbihoz volt kénytelen folyamodni. De azért nagy tekintély volt női dolgokban, szívesen meghallgatták a barátai. Különböző is kénytelenek voltak meghallgatni, mert ha ő beszélt, megragadta a hallgató kabátját és nem eresztette el addig, míg el nem mondott mindent. Ha befejezte az előadást, elengedte a kabátot és eltávozott. Az ellenvetésekre nem volt kíváncsi. Most is mindenkit tuharsogott.

— Tévedés! Nem aszerint van, hogy ki szerencsés vagy ki peches a szerelemben, bár kétségtelen, hogy van bizonyos kategorizálás. Én például világlembertem szerencsés flótás voltam. De azért voltak olyan időszakok az életemben, amikor semmi se sikerült. Hígyjétek el, hogy időszak szerint váltakozik az ember szerencséje.

Senkise merse el nem hinni, így a temperamentumos fiskális folytatta:

— Voltak napjaim például, amikor üldözött a balszerencse, viszont máskor valósággal futottak utánam a nők és a nap nem állt számomra egyébből, mint szerelmi hódításokból.

— Ilyenkor volt olyan nagy forgalom az irodámban, — jegyezte meg egy rosszsmájú kolléga.

— Pardon, kérlek, — folytatta a szónok — még nem fejeztem be. Ha megengeditek, elmondom nektek, hogyan folyt le egy ugynevezett szerencsés napom.

Miután senki se halljukozott, rendületlenül folytatta:

— Világvárosban éltem ekkor. Emlékszem, egy rettenetes vasárnapom volt, minden randevumon egyedül jelentem meg és a nap azzal tetéződött be, hogy este a vacsoránál halálosan beleszerettem egy pirosruhás nőbe, akivel sehogyse bírtam megismerkedni. Ezután a szerencsétlen vasárnap után jött a szerencsés hétfő. Délelőtt korán belülök a villamosba. Ki ül velem szemben? Kórusban kiáltotta mindenki:

— A pirosruhás nő.

— Valóban, de ezáltal nem piros ruhában, hanem elegáns kosztümben. Rám se nézett. A legelső állomásnál leszállt. Busan néztem az üres helyre, akkor láttam, hogy egy kis csomagot otthagytott. Utána futottam. Hálásan néztem rá, öt perc múlva beleegyezett, hogy másnap együtt menjünk moziba.

— Felszálltam egy másik villamosra. Előtte lépett fel egy nő. Pont térdig látszott a lába a lépcsőn. De másoda láb volt. És másoda térd... »Minden pénzt odaadnék«, — gondoltam magamban, ha ennek a lábnak a folytatását is láthatnám.

— Mikor a villamosról leszálltam, zuhogott az eső. No ugyis készülök egy esernyőt venni, — gondoltam és bementem egy üzletbe. Ott találkoztam egy festőművész barátommal. »Mit csinálsz?« »Szaladok a nők után.« »Ebben az esőben?« »Igen, de már veszek egy esernyőt.« »Gyere el velem, nekem a festőiskolában van dolgom, itt van a szomszédban, nézd meg, hogy dolgoznak a növendékeim.« Elmentem vele. Bementünk egy terebe. Éppen egy csinos nő állt a kiot. Amint megfordult és az arcát is láthattam, majd leestem a

meglepetéstől. A villamosbeli nő volt, a széplábu, akinek a folytatását annyira szerettem volna látni. Ime, a véletlen szerencse. Most láthattam, ingyen.

— Ujra az utcára értem. Az eső zuhogott. Amint villamosra vártam, mellettem elhaladt egy nő és beugrott egy kapu alá. De másoda nő volt! Hála új ernyőmnek, könnyen hozzá mehettam. »Asszonyom, — szoltam — engedje meg, hogy ernyőmet felajánljam.« Gyönyörű ernyő volt. Az asszony kis vonakodás után elfogadta. Rábeszéltem, hogy vigye el, majd visszaküldi. »De hogy juttatom magához?« — kérdezte kacéran. Kívágtam: »Itt a névjegyem. Ha van magában egy kis sikk, holnap sze-

mélyesen hozza el.« Egy kicsit gondolkozott, aztán így szolt: »Rendben van! Öt órákor ott leszek.« És eltűnt. Még most is emlékszem, hogy mennyire megbámultam a lábkráit, ahogy kecsesen megemelte a szoknyáját az esőben. Láttatok, mindez egyetlen szerencsés napnak a története.

Valaki megkérdezte:

— Na és pontos volt másnap?

A szerencsés flótás rezignáltan felelt:

— Ezt a nőt sohse láttam többet. Az ernyőmet se. A mozi nő se jött el. Ez a keddi nap a peches napjaim közé tartozott...

Stella.

Anglia elveszti kiváltságait Délafrikában

A délafrikai kormány husz százalékos vámot akar kivetni az angol árukra

Londonból jelentik: Nagy felháborodással irnak az angol lapok a délafrikai kormánynak arról a tervéről, hogy az eddigi vámtarifát, amely husz százalékos vámmal sújta a nem angol áruk behozatalát és tizenhét százalékos vámot vet az angol árukra, úgy fogja módosítani, hogy a jövőben mindazokból az államokból eredő áruk értékének husz százaléka legyen a vám, amely országok nem adnak a délafrikai uniónak vámmérséklést, azok az államok ellenben, amelyek kedvező kereskedelmi szerződést kötöttek Délafrikával, mint Németország és Hollandia csupán tíz, illetőleg öt százalékos bevételi vámot fizetnek. Ha ez a terv megvalósul — írják

az angol lapok — akkor *Anglia elveszti kiváltságos helyzetét és kedvezményes bánásmódját Délafrikában*, mivel mint szabadkereskedő ország a délafrikai uniónak nem ad külön vámmérséklést. *Igy tehát azoknak az államoknak csoportjába fog tartozni, amelyekre Délafrika husz százalékos vámot a kalmaz.*

Az angol sajtó a Herzog-kormánynak ezt az eljárását angolellenes cselekedetnek minősíti, de nem lepődik meg a bur miniszterelnöknek viselkedésén, felszólítja azonban a brit kormányt, hogy idejében lépjen föl a délafrikai kormány szándéka ellen, amely megbontaná a világbirodalom gazdasági összetartozását.

Közzétették

az orosz-japán szerződés szövegét

Japán nem ismeri el Románia igényét Besszarabiára

Londonból jelentik: Az orosz-japán szerződés hiteles szövege végre megérkezett. Ebben a szerződésben Szovjetország és Japán kölcsönösen és fentartás nélkül *elismerik a portsmouhi békeszerződést, amely az orosz-japán háborúnak 1905-ben véget vetett. Japán kötelezi magát arra, hogy oha sem fogja Romániának Besszarabiára támasztott igényét elismerni és ennek fejében kedvezményes elbánást biztosít magának gazdasági téren S. chalin-szi-*

getén. A japán alattvalók minden olyan szerződésben és egyezményben, amelyek a háborus és a háboru előtti adósságok rendezésére vonatkoznak, a legtöbb kedvezményt kapják.

Szovjetország kötelezi magát továbbá arra, hogy japán állampolgároknak és jogiszemélyeknek ércbányák feltárára, erdők kitermelésére és a szovjetköztársaság valamennyi részében *örmszeli kincsek bányászására londoni kórtal biztosit.*

Aki a jugoszláv mozgósítási tervet akarta ellopni

Horvát György beismerte, hogy kémkedett — A novisadi törvényszék három évi és tíz havi börtönre ítélte

A novisadi törvényszék Gomirac-tanácsa ma szenzációs kémkedési ügyet tárgyal.

Horváth György, bratjeváci (djakovói kerület) 25 éves mézáros-segéd volt a vádlott, akit az ügyesség azzal vádolt, hogy 1922 március 16-án a szávai hadosztálybírószágről zagrebi fogházából megszökött és azóta Magyarország részére állandóan kémzolgálatokat teljesített.

A vádirat szerint Horváth érintkezésbe lépett a zalaegerszegi magyar kémiroda főnökével Medlics Edo századossal, aki megbízta az alacsony műveltségű Horváthot, hogy a kémiroda részére végezzen kémzolgálatokat. Horváth vállalkozott is erre, gyakran átjárta Zalaegerszegre, majd ott Matkoviics Vinkó névre szóló magyar utlevellet kapott s vagy Baranya-Petrovoszelón, vagy Fehértemplomnál jött át a határon s a zalaegerszegi kémirodától kapott jutalmakért katonai okmányokat s a szerb hadsereg közlönyének több évfolyamát szerezte be.

Krancsics Györggyel együtt, aki ugyan-

csak kémzolgálatokat végzett Magyarországra számára, Osijeken fekereste Brodaries Lukát, egy hadbírózredes tisztizolgáját, aki pénzért fontos katonai iratokat lopott el az ezredestől és ezeket Zalaegerszegbe vitte, ahol Medlics Edo századostól az iratokért pénzt kapott.

Horváth 1923-ban többször járt Novisadon Medlics százados megbízásából megfordult Beogradban, Szuboticein és Osijeken is. Jusztár Iván katona segítségével szerzett bizalmas katonai rendelkezéseket, amelyeket azután átadott megbízóinak. 1923. év végén Szloboda magyar őrnagynak, a zalaegerszegi kémiroda vezetőjének megbízásából ismét jugoszláviába jött, hogy a jugoszláv mozgósítási tervet megszerzeze, a baranya-petrovoszelói csendőrség azonban elfogta és Novisadra szállította.

A tárgyaláson Horváth töredelmes vallomást tett és azzal védekezett, hogy Medlics százados szuggesztív hatása alatt állott, nagy hatással voltak rá a zalaegerszegi ébredők is.

A bíróság dr. Lemaics Jován ügyész

vádbeszéde után Horváthot három évi és tíz hónapi börtönre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért, a vádlott pedig az enyhítő körülmények figyelembe vételért felebbezett.

A nyiregyházi huszár-akasztás a hadbírószág előtt

Csütörtökön tárgyalja a bünpört a debreceni honvédtörvényszék

Budapestről jelentik: A debreceni honvédtörvényszék április 2-án fogja tárgyalni a nyiregyházi huszárrezred három katonájának, Madák Imre őrvezetőnek, Cs. Szabó Sándor és Szabó István közhuszároknak a bünügyét. Mint ismeretes, a három huszár *horzalmos önbíraskodást végzett Naha József közhuszár felett, akit a kaszárnya padlásán fe akasztottak.*

A debreceni honvédtörvényszék a gyilkosság ügyében befejezte a vizsgálatot és miután a tényállás a tettesek beismerése folytán már teljesen tisztázott, a vádiratot is kiadták ebben az ügyben. A vizsgálat során megálapítást nyert, hogy amikor Naha József harmadszori szökése után a kaszárnyába visszatért, Madák őrvezető Szabó Sándor és Szabó István közhuszárokat felrendelte a *laktanya padlására. Ott várta Naha Józsefet, akit Madák vitt fel az akasztáshoz.*

Amikor a szerencsétlen ember a padlásra ért, a két huszár megragadta, az előre elkészített hurkot a nyakába akasztotta és felhuzta a gerendára.

A három katona egyértelműen azt hozta fel mentségül, hogy végezni kellett Naha Józseffel, mert már *tűrhetetlen volt a viselkedése a kaszárnyában. Állandóan látított, kommunista tanokat hirdetett és háromszori szökésével többi bajtársának volt kellemetlensége, mert a többség őket büntette meg. Madák őrvezetőt Naha miatt egyszer le is csukták és ezért haragudott meg rá.*

Az artista-internacionálé Jugoszlávia ellen

Beanaszadják a Népszövetségnek az SHS. királyságot és Romániát

Brüsszelből jelentik: A világotjáró artisták között is megszűnt az érintkezés a háboru kitérősekor és a harcban állott államcsoportok országainak artistái még a békekötés után is sokáig bojkott alatt tartották a központi hatalmak, de különösen Németország artistáit. Csak hosszas munka után sikerült végre az egyes államok artistái között a békét megteremteni. Erre azért is szükség volt, mert a bojkott tartama alatt a központi államok artistái nem kaphattak szerződést a nyugati országokban. Éveken keresztül tartó tárgyalások után e hónap elején a különböző országok artistaszövetségeinek küldöttei Brüsszelben értekezletre gyűltek össze. Ezen a konferencián a franciák három artista-szövetsége, a német, osztrák, belga, magyar, orosz és cseh egyesület vett részt. Az értekezlet célja az *artista-internacionálé teljes helyreállítása és a világkongresszus előkészítése volt.* Elhatározták, hogy a világkongresszust ez év szeptemberében Budapesten tartják meg.

A brüsszeli konferencián bejelentette a két magyar küldött, Novák Mihály és Sándor József a magyar artisták sérelmeit. Ezek közé tartozik elsősorban a Románia részéről tapasztalható embertelen eljárás. A magyar artistákat a román hatóságok különösképpen molesztálják. Névtelen feljelentésre a magyar artistákat kihallgatás nélkül letartóztatják és arra kényszerítik őket, hogy órákon belül távozzanak az or-

szág területéről. Akárhányszor megtörtént, hogy megszegyenítő módon kitoloncolták az artistákat, akknek csak az volt a bűnük, hogy magyarok.

Másik sérelem, hogy *Jugoszlávia artistáknak nem ad budapesti konzultusa révén utlevelet és vizumot.* Budapesten szerződésben levő artistáknak, ha Jugoszláviába akarnak tovább utazni, Bécsbe kell menniök utleveliket láttamoztatni. Magyar artisták pedig vagy egyáltalán nem, vagy csak a legkritikább esetben kapják meg Budapesten a beutazási engedélyt.

Ezeket a panaszokat a konferencia tudomásul vette és elhatározta, hogy a népszövetség utján kér orvoslást a panaszokra. Ettől a lépéstől eltekintve, kötelezni fogják a romániai és jugoszláv artistaszervezeteket, hogy a budapesti világkongresszuson megjelenienek és referálnak, mit sikerült magyar kartársaik érdekében kormányainknál elintézni. Azt is elhatározták, hogy amennyiben nem igyekeznek közbenjárni a sérelmek megszüntetése ügyében, úgy *kizárják őket a nemzetközi artistapályából* és lehetlenné teszik számukra az országok határára való fellépést.

Kodelka egyik lábát kifogták a Dunából

Előkerülnek a feldarabolt hulla részei

Budapestről jelentik: Kedden reggel Csepelnél egy halász a Duna partján két emberi láb-darabot talált; egy balcomból és egy bal lábféjet.

A comb a lábszárnál van levágva a térdkalásig, a lábféj pedig a bokánál van lehasítva és ezen egy fekete rövid harisnya is van. A rendőrség feltevése szerint a hullarészek három hónap óta lehetnek a vízben és már teljesen oszlanak indultak. Kétségtelennek tartják, hogy a lábdarabok a Lederer Gusztáv által meggyilkolt és feldarabolt Kodelka János hentesmester testrészei, amiket annak idején Lederer a gubacsi hidról dobott a vízbe.

Ezt egyébként Kenyeres professzor vizsgálata fogja megállapítani, aki annak idején Kodelka először megtalált testrészeit megvizsgálta.

Ötmillió dollár kölcsönt keres Jugoszlávia Amerikában

Magyarország huszonhét, Ausztria ötvennégy, Románia negyven, Csehszlovákia hatvanhárom millió dollár hitelt igényel

Newyorkból jelentik: Az észak-amerikai vezető pénzintézetek táblázatát készítettek azokról a kölcsönökről, amelyeknek felvételéről öt világrész folytat Newyorkban tárgyalásokat. Ezeknek a kölcsönöknek teljes összege eddig *egymilliárd dollár* és ha hozzávesszük azokat a kölcsönöket, amiket már különböző kormányoknak és városoknak megszavaztak, de szintén csak ebben az évben folyósítanak, akkor már most egy milliárd és hétszáz millió dollárra tehető az az összeg, amelyet a külföld az év folyamán Amerikától kapni fog.

A kölcsönkereső országok közül Jugoszlávia a legszerényebb: mindössze *öt millió* dollár hitelt kér az amerikai pénzintézetektől. Magyarország már tekintélyesebb összeggel szerepel. Az államvasutak 15.000.000 dollárt, városok 7.500.000 dollárt, a Magyar Jelzálog Bank 5.000.000 dollárt készült felvenni Amerikában. A teljes összeg tehát 27.500.000 dollár vagyis 137 és fél-millió aranykorona. Az osztrák igény 54.000.000, a csehszlovák

igény 63.500.000, a román igény pedig 40.000.000 dollár.

Csehszlovákia kölcsönkérelme így oszlik meg: kormánykölcsön 50 millió, Prága 7.500.000, Pozsony 3 millió. Morvaországi Hidro-elektromossági művek 3.000.000.

Az osztrák kölcsönkérelm tételei ezek: Vasutak 20.000.000, Alpine Montangesellschaft 5.000.000, Baden 1.000.000, Bécs 10.000.000, Linz, Salzburg, Innsbruck, Klagenfurt 10.000.000, Tiroli hidro-elektromos művek 3.000.000, Felső-Ausztria 5.000.000.

A román kölcsönkérelm tételei: Kormány 25.000.000, Ipari Jelzálogbank 5.000.000, Bukarest város 10.000.000 dollár.

A vajdasági agrárszövetkezetek közgyűlése Noviszadon

Kiegészítették az igazgatóságot

Noviszadról jelentik: A vajdasági és szerémségi agrárszövetkezetek központi szövetsége a novisadi város háza nagyszobájában kedd délelőtt tartotta meg a rendes közgyűlést, amelyen kilencvenöt agrárszövetkezet képviselőjében százötven delegátus jelent meg.

A közgyűlést dr. Maletin Marko nyitotta meg, aki rövid beszédben üdvözölte a megjelenteket és az agrárminisztérium kiküldöttjét, Kralj Zvonimir osztályfőnököt. Glavina Marin igazgató ezután benyújtotta az igazgatóság jelentését, amelyet a közgyűlés hosszú vita után elfogadott és az igazgatóságnak a felmentvényt megadta. Milovanovic Milán dr. a felügyelőbizottság jelentését terjesztette elő, amelyet szintén elfogadtak. A közgyűlés végül kiegészítette az igazgatóságot, új tagnak választván Tatios Boskot (Senta), Zatic Jovant (Begecs), Lalusev Dusánt (Csurog), Letic Lukát (Novisad), Szurduski Iliját (Novisad) és Vukovic Milánt (Vajszka). A felügyelőbizottságba beválasztották Kovacevic Lázárt (Novisad) és Szulis Kosztát (Kovil).

A bolgár hadügyminiszter a repülőgépes kémkedési afférról

A beogradi bolgár követ újból interveniált a két aviatikus szabadbocsátása érdekében

Beogradból jelentik: *Vakarelszki* beogradi bolgár követ, kormánya megbízásából felkereste *Markovics* Jován külügyminiszterhelyettesét, akit újból megkért, hogy a Délszerbiában nemrég elfogott két bolgár aviatikust bocsássák szabadon. A követ azt a választ kapta, hogy a hadügyminisztérium a két aviatikust kémnek, az aeroplánt pedig hadizsákmánynak tekinti.

Vikov bolgár hadügyminiszter nyilatkozott a „Politika” szófiai tudósítója előtt a kémkedési afférról. Kijelentette, hogy Csenankov és Georgiev, a két fiatal bolgár tiszt, a repülőiskola növendékei, próbarepülést végeztek és eltértek. Amikor elfogott a benzinjük, leereszkedtek a földre és nagy megdöbbenéssel konstatálták, hogy jugoszláv területen vannak. Az aeroplán a bolgár miniszter szerint kereskedelmi típusú gép, amelynek használatát nem tiltja meg a békeszerződés. Elismeri, hogy fényképezőgép és rádiófelvételkészítő volt a gépen, de ez sem tiltott dolog.

— Nem látom be annak szükségességét — mondotta *Vikov*, — hogy ebből a jelentéktelen incidensből ilyen súlyos kérdést csináljanak. Ha valami hasonló baleset bolgár területen történt volna, a mi hatóságaink internálás helyett hazasegítették volna az aviatikusokat és még benzinnel is ellátták volna őket. Amikor meghallottam, hogy a mi aviatikusainkat internálták és kémkedés címén pörbefogták és az újságokból arról értesültem, hogy az aeroplánt is

megsemmisítették, kételkedni kezdtem abban, hogy Jugoszlávia és Bulgária közt a viszonyok hamarosan meg fognak javulni.

Végül annak a reményének adott kifejezést a bolgár hadügyminiszter, hogy a jugoszláv kormány előbb-utóbb elfogadja a bolgárok álláspontját és semmi sem fogja zavarni a barátságos viszonyt a két állam között.

A Tisza-gyilkosságtól a gyermekrablásig

A magyar kormány Csernyák kiadatását kéri

Bécsből jelentik: A magyar hatóságok több ízben kérték az osztrák kormánytól *Csernyák* Imre volt századosnak, az októberi katonatanács elnökének kiadatását, azon a címen, hogy *Csernyáknak* része volt gróf *Tisza* István meggyilkolásában. Az osztrák kormány a kiadási kérelmet minden esetben elutasította azal, hogy *Csernyák* bűnössége a Tisza-gyilkosságban a kiadási kérelemhez csatolt okmányokból nem derül ki és *politikai bűnösöket a nemzet-osztrák köztársaság nem ad ki*.

Csernyák százados közben nővetto *Laehne* Hugó volt államtitkár elvált feleségét, *Heinrich* Alicet — *Heinrich* Ferenc volt kereskedelmi miniszter leányát — akinek első házasságából született kislányát megszőktette *Laehne* lakásáról. A rendőrség közbelépésére a kislányt visszaadta apjának, majd útból megszőktette. Ez többször megismétlődött. *Csernyákné* végül is Newyorkba utazott és megállapodott urával, hogy ismét megszőkteti a kislányt és utána hozza Amerikába. *Csernyák* meg is szőktette mostoha leányát Bécsből és Hamburgba vitte. *Laehne* magán-detektívekkel kinyomoztatta tartózkodási helyüket és feljelentésére a hamburgi rendőrség letartóztatta *Csernyákot*, aki *semmiféle fenyegetésre sem volt hajlandó elárulni a kislány tartózkodási helyét*. A rendőrség csak seiti, hogy *Csernyák* — mikor látta, hogy *Laehne* emberei a nyomában vannak — *a kislányt Prágába küldte*, ahonnan egy ismerőse mégis kivitte Newyorkba.

A hamburgi rendőrség átküldötte *Csernyákot* Bécsbe, ahol gyermekrablás miatt bűnvádi eljárást indítottak ellene és a Landesgerichten ül vizsgálóati fogságban. Amikor a magyar kormány legutóbb tudomást szerzett arról, hogy *Csernyák* letartóztatva, azt a kérelmet intézte az osztrák kormányhoz, adják ki *Csernyákot* a magyar hatóságoknak, mint *Tisza* István egyik gyilkosát. Valószínű, hogy az osztrák kormány ezúttal sem fogja teljesíteni a kiadási kérelmet.

Frohreich Ernő épelméjű

Az orvosszakértők betörjesztették jelentésüket

Sopronból jelentik: *Frohreich* Ernő, Egyedi Artur gyilkosa eimebell állapotának megvizsgálását az orvosszakértők, dr. *Schäffer* Oszkár, dr. *Szilvassy* Kálmán és *Hudovernig* Károly budapesti egyetemi tanárok befejezték és *elkészültek szakvéleményükkel*, amelyet már be is nyújtottak a soproni vizsgálóbíróhoz. A vizsgálóbíró a szakvéleményt már tovább is adta az ügyészségnek, amely azt áttanulmányozta és nyomban hozzáfogott a *Frohreich* Ernő elleni vádirat megszerkesztéséhez. Az orvosszakértői vélemény azt mondja, hogy *Frohreich* Ernő sem most, sem pedig *tette elkövetésekor nem volt beszámíthatatlan állapotban*. Tény ugyan, hogy *Frohreich* kissé degene-

rált és korlátolt, már születésénél fogva, de beszámíthatóság tekintetében a *szakvélemény oda konkludál, hogy Frohreich felelősségre vonható ettől*. Ennek alapján az ügyészség összeállította a vádiratot, amelyet kedden megküldtek dr. Sándor László védőnek, továbbá az orvosszakértőknek és *Frohreich* soproni védőjének. Dr. Kun László ügyész, a *Frohreich* ügy referense, a vádiratban *Frohreich* Ernő a büntető törvénykönyv 278. §-ába ütköző előre megfontolt szándékból elkövetett gyilkossággal vádolja. A főtárgyalás májusban lesz.

Csendélet a gránicon

Csehszlovák kém és magyar erdőőr

Nyiregyházáról jelentik: Március 28-án este a tarpai erdőnek Csehszlovákia felé eső részén gyanus külsejű ember lopózott át a határon és igyekezett az ország belsejébe. Utközben találkozott egy *Gulácsi* nevű erdőőrrel, aki igazolásra szólította fel. A felszólításra a gyanus ismeretlen futásnak eredt, mire *Gulácsi* lekapta fegyverét és megállásra akarta bírni. Ekkor szembefordult vele a menekülő, megragadta *Gulácsi* kezében a fegyvert és dulakodni kezdett vele. A puska szija elszakadt és a fegyver az ismeretlen férfi kezében maradt, aki *Gulácsira* célzott, de a fegyver csütörtököt mondott. Ekkor a fegyvert eldobta és ismét futni kezdett. Most *Gulácsi* kapta fel a fegyvert, töltött és a menekülő után lött. A golyó talált és a ismeretlen menekülő véresen bukott el az avaron.

Gulácsi jelentésére a csendőrök a nyiregyházai Erzsébet-kórházba szállították a sebesültet, ahol megállapították, hogy *Karl Dolle*-nak hívják. Egyáltalában nem akar tudni magyarul, azonban olyan értelmes figyelemmel halgatja a magyar beszédet, amiből arra lehet következtetni, hogy tud magyarul. Súlyos sebet bekötözték, ő azonban letépte a kötést és általában különösen viselkedik. Egyébként a királyi ügyészség hatóság elleni erőszak elkövetésével vádolja a megsebesült embert, de megindult az eljárás az irányban is, hogy vajjon nem kémkedés céljából szökött-e át.

Agyonlőtte magát a Narodna Odbrana főtitkára

Jurisics Pavle nyugalmazott ezredes öngyilkossága

Beogradból jelentik: Kedden délelőtt kilenc órakor a Duna-part egy elhagyott részén, a villanytelep mögött *agyonlőtte magát Jurisics Pavle nyugalmazott ezredes, a Narodna Odbrana főtitkára*. Az öngyilkosság híre óriási feltűnést keltett politikai körökben, mert *Jurisics* Pavle a közéletben nagy szerepet játszott.

Jurisics Pavle a Balkán-háboruban számos hőstettet vitt végbe és úgy ismerték, mint a szerb hadsereg egyik legvitézebb katonáját. A világháború után kilépett a hadseregből és a hazafias mozgalmak élére állott, különösen tevékeny részt vett az Oriuna irányításában. A *Preporod* című lapnak tulajdonosa és főszerkesztője volt.

Érdekes, hogy *Jurisics* Pavle német származású, apja, akit előbb *Sturmann* hívtak, 1876-ban lépett a szerb hadseregbe, ahol a világháború alatt hadseregparancsnok volt, de még a háború befejezése előtt meghalt.

Jurisics Pavle öngyilkossága előtt órákhozott sétált idegesen a Dunaparton, egyik szivart a másik után szivta el. Kilenc órakor sziven lötte magát és azonnal meghalt. Tettének okát még nem állapították meg. Fivérének levelet hagyott hátra, amelynek tartalma még nem került nyilvánosságra. Állítólag tuskomorságában dobta el magát az életet.

HIREK

•••

— **A becskerekai főszolgabíró királyi kitüntetése.** Miskovics Gyuró becskerekai központi főszolgabíró, mint már megirtuk, a király a Szent Száva-rend negyedik osztályával tüntette ki. A kitüntetésről szóló okirat kedden érkezett Beeskerekre és az alispán e napokban fogja átadni a főszolgabírónak ünnepélyes keretek között.

— **Komoly a román király betegsége.** Bukarestből jelentik: A király egészségi állapotát még mindig komolynak tartják. A király tüdőgyulladásban szenved. Hétfőn este hat óraker megérkezett Bukarestbe Mariora jugoszláv királyné.

— **Személyi változások a budapesti jugoszláv követségnél.** A királyi Stellanovics Ljubomir alezredest és Staniszavljevics Zsilko ezredes helyére a budapesti SHS. követséghez katonai attasénak nevezte ki. — Dinicsics-Krounoszlav Menghello budapesti követségi titkárt állomáshelyéről áthelyezték és már el is hagyta Budapestet.

— **Hock János szombaton Szuboticára érkezik.** Hock János, a magyar nemzeti tanács volt elnöke április 4-én, szombaton délelben a beogradi gyorsal érkezik Suboticára, ahol ünnepélyes fogadtatást készítenek elő a tiszteletére. A magyar októberi forradalom „aranszaju” plébános-vezére szombaton este fél kilenc órai kezdettel tartja meg a városi színházban egyetlen suboticiai előadását „Egy új világ küszöbén” címmel. A nagyérdemességűnek ígérkező előadás előtt Protics Marko tanár, görögkeleti lelkész tart bevezető beszédet. Jegyek az előadásra 30, 20, 10 és 5 dináros áron előre válthatók a Vig-féle könyvkereskedésben és az Interklam-irodában. A nagy érdeklődéssel várt előadás után Hock János tiszteletére bankett lesz a Bárány szállóban. A bankettre péntek délig fogadnak el előjegyzéseket a jegyárúsi helyeken.

— **Kitüntetés.** Noviszadról jelentik: A király Szaponics Lukács a noviszadi postahivatal főnökének a Szent Száva rend negyedik osztályát, N. nadovics Vellmir, Petriczki Ferenc, Popovics Milorad és Galjer József postalőtisztviselőknél a Szent-Száva rend ötödik osztályát, Pandurovics Deszanka és Presics Szmiljana telefonkezelőknél aranyérmel adományozott.

— **Ünnepségek Noviszadon a jeruzsálemi egyetem felszentelése alkalmából.** A noviszadi zsidó hitközség szerdán délután 6 óraker, a jeruzsálemi zsidó egyetem megnyitása alkalmával haladó diszistentiszteletet rendez. A noviszadi zsidó nemzeti szövetség, karöltve a Pro Palaestina és Joria egyesületekkel vasárnap délután 4 óraker a zsidó hitközség disztermében ünnepséget rendez, amelynek szónoka dr. Kassovitz Armin a zsidó hitközség elnöke lesz. Az ünnepségre az egész vajdasági zsidóságot meghívták.

— **A szuboticiai adókövetések.** A harmadosztályu kereseti adót kivétő bizottság április harmadikán, pénteken délelőtt a következő adóügyét fogja tárgyalni: Balázspirt János, özv. Buchwald Lipótné, Crnkovics és Reiner, Eichinger Emma, Pacsar Sándorné, Hadnagy István, Hauser nővérek, Huska Kálmán, Iktolcsné-Kis Erzsébet, Kenyeres és Kolt, Kovács Sándor, Kramer Antal és társa, Lulics Jozefa, Matkovics Lajos, Michler és Glasz, Müller Mór és Geller Lajos, Molnár József és Ürmös

János, Ninkov Radivoj, Stefánovics László, Petz György, Soraka Mijóné, Tili Adám, Tomasic Mihályné, Turbók József, Varga Kálmán, Vaszics Péterné, Weinert Herman, Petkov Mária, Ruzsik Mihályné, Demeter Zsigmondné, Januskó Pál, Kladek Sándor, Lantós Ilona, Montallion Józsefné, Vince Bózsó, Vojnics Antal, Mitrovics Jesenkó, Sebetics Viktória, Vinczer Bózsó és Vezinyák Mihály, Angelvand Ferenc, Csik Péter, Derin Gergely, Faludi Anna, Futó Tamás, Heger Antal, Kovács Ferenc, Kuntics József, Bélics János, Gligorijevics Voja, Puzics Pál, Dimitrijevics Milutina női és férfi szabók. **Április negyedikén szombaton délelőtt a következő adózók kerülnek sorra:** Vojnics Klára, özv. Apró Ferencné, Bognár Rózsika, Dulics Imre, Fazekas Valent, Gergics Lukács, Hopp János, Huszár Vilmos, Jurics Márkó, Kiliánovics Jakab, Kuluncsics Balázs, Lovrics János, Milodánovics Mariján, Osztrogonác Mató, Péics Gavran János, Piukovics Jakab, Rajcsics József, Salamon Márton, Szent Józsefné, Thebes János, Török Emília, Visanszki Róza, Alexics Obrád, Dulics Antal, Hernya János, Kiliánovics György, Kladek Istvánné, Szakács Albert, Skala Pál, Vujkovics Ambrózia, Vujkovics János, Pinter János, Vidákovics József, Baicsics Lukács, Borbás Mihály, Kopunovics Alajos, Krizán Simon, Mandics Pál, Miskolci Vince, Székely Áron, Risztics István, Sántha Mihály, Stolez József, Sztantics István, Abranics és Nidics, Vojnics Antal, Vujevics Jakab férfi és női szabók.

— **Londont a világ egyik legnagyobb kikötőjévé építik ki.** Londoni jelentés szerint a londoni kikötői hatóságok véglegesen elfogadják azt a tervet, melynek alapján Londont a világ egyik legnagyobb kikötőjévé építik ki. A munkálatokat nyomban megkezdik. A költségek több mint négy millió font sterlinre rugnak. A terv végrehajtása lehetővé teszi, hogy a legnagyobb óceánjáró gőzösök is a londoni kikötőben vessenek horgonyt. A szükséges építkezési és berendezési munkálatokat négy év múlva fejezik be.

— **Eljegyzés.** Feuer János vegyész-mérnök eljegyezte Fischer Rózsikát Suboticán. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Egy lengyel tiszt lelőtt két cserefogyót.** Varsóból jelentik: Hétfőn két tisztet, akiket hazaárulás miatt életfogytiglan tartó börtönre ítétek Oroszországba akartak szállítani, hogy kicséréllék őket Oroszországban levő lengyel foglyokkal. A mikor a vonat elindult Bialistok lengyel határállomásról, a transzportot kísérő tiszt elövette revolverét és lelőtte a két cserefogyót. Az egyik rögtön meghalt, a másik életveszélyes sérüléseket szenvedett, úgyhogy semmi remény sincs a felgyógyulására. A vonatot ezután visszadirigálták Lengyelországba. A gyilkos tisztet letartóztatták. Felettes hatósága előtt kijelentette, hogy hazafias cselekedetet vélt elkövetni a két eltelt lelövésével.

— **Amundsen áprilisban indul repülőgépen az Északi sarkra.** Osloból jelentik: A norvég léghajózási és repülési egyesület hétfőn bucsulakomát rendezett Amundsen és Ellsworth amerikai repülő tiszteletére. Ellsworth részben finanszírozza a sarki repülőexpedíciót és mint fényképész fog Amundsennel menni. Mind a ketten megtették már utolsó előkészületeiket, hogy mielőbb elindulhassanak a Spitzbergákra Amundsen áprilisban akar indulni sarki útjára.

— **Földrengés a Panama-csatorna körüli.** Balboából jelentik: A városban, a melyet amerikai vállalkozás épített a Panama-csatorna mellé, vasárnap délután nagy földrengés volt. Bendandi Falezai olasz tanár, akinek eredményes jóslásai minduntalan meglepik a tudósokat, ezt a földrengést is előre megjövendölte. A földrengés a benszülöttek között nagy pánikot idézett elő, egyébként számbavehető kárt nem okozott.

— **Letartóztatták a budapesti Vadász- és Lövész Klub ügyvezető elnökét.** Budapestről jelentik: A főkapitányságon a Magyar Vadász- és Lövész Klub ellen egész sereg feljelentést tettek a klub alkalmazottai óvadéksikkasztás miatt. Az eljárás megindult és a kihallgatások során megállapította a rendőrség, hogy a felelősség a klub ügyvezető alelnökét, Dóri Elek nyugalmazott miniszteri osztálytanácsost terheli. Megállapította a rendőrség azt is, hogy nemcsak a háromszázötvenmilliónyi óvadék tűnt el, hanem az összeomlott játéklklub különböző vállalkozókat és kereskedőket is jelentékeny összeggel megkárosított, mert nagymennyiségű élelmiszert és italt vásárolt hitelbe és ezzel nem számolt el. Dóri Eleket többször kihallgatták a főkapitányságon, majd Antal Béla rendőrtanácsos kihirdette előtte, hogy a felmerült súlyos bizonyítékok és terhelő tanuvallomások alapján őrizetbe veszi. A nyomozás tovább folyik és valószínű, hogy a klub vezetőségének még néhány tagját őrizetbe fogják venni a nyomozás érdekében.

— **Az angol királyi család Nápolyban.** Londonból jelentik: Mary királynő és Viktória hercegnő Nápolyban a »Victoria and Albert«-jacht fedélzetéről partaszálltak és megtekintették a múzeumok nagyériekü gyűjteményeit. A királyné különösen a régi kéziratok iránt érdeklődött. György király a hajón maradt.

— **Uj biborosok.** Rómából jelentik: A pápa titkos konzisztóriumon Eustachio Hundain y Esteban szevillai érseket és Vincenzo Casanova Marzol granadai érseket bibornokokká nevezte ki.

— **A bánati ipartestületek kongresszusa.** A bánati ipartestületek múlt évi vrsaci kongresszusának határozata értelmében ezidén a kongresszust Kikindán tartják meg. A kongresszust május 3-ra tűzték ki.

— **Ritka őskori lelet.** Newyorkból jelentik: Érdekes őskori leltre bukkantak Manhattan állam Dezkman városában egy ház építése közben. Az ásatások alkalmával egy óriási masztodon csontvázat találtak. A masztodonnak csak két-három csontvázat őrzik az egész világon.

— **Nyolc gyermek megszökött a szentai menhelyről.** A szentai gyermekmenhelyről kedden nyolc gyermek megszökött. Hatot közülük sikerült Martonoson megtalálni. A gyermekek azért hagyták el a menhelyet, mert hónapok óta éheznek. Vujnovics Dusan a menhely igazgatója kijelentette, hogy már többször sürgette a szociálpolitikai minisztériumtól a menhely részére megállapított havi harmincezer dinár kiutalását, de eredménytelenül. A menhelyen levő százhusz gyerek a legnagyobb nyomorban fengődik.

— **A vajdasági orvosszövetség közgyűlése.** Noviszadról jelentik: A vajdasági orvosszövetség csütörtök délután tartja rendes havi ülését az állami kórházban. Az ülésen Mihajlovics Cedomir dr. „Vrnjaeska Banja”-ról tart előadást.

— **Seipel újra elő fog adni a bécsi egyetemen.** Bécsből jelentik: A bécsi egyetem theologiai fakultása elhatározta, hogy felkéri dr. Seipel volt kancellárt, hogy egyetemi előadásait, amelyeket politikai szereplése miatt megszakított, újból kezdje meg. Seipel »Theologiai erkölcsstan és a szociális tudományok« köréből vett előadásait már legközelebb megkezdli.

— **Beogradi főiskolai diákok tanulmányi kirándulása Beeskerekre.** A kereskedelmi minisztérium átiratban közölte a bánati kereskedelmi és iparkamrával, hogy a beogradi pedagógiai főiskola két tanára és tizenhét növendéke, április 4-én Beeskerekre érkeznek a város kereskedelmének és iparának tanulmányozására. A diákok két napig tógnak Beeskereken időzni.

— **Templomrablás Budapestsz. Budapestről jelentik: A Szent Domonkos-rend Thököly-uti templomában kedden reggel felfedezték, hogy ott éjszaka betörök jártak és a tabernaculumot felfosztva, az áldozati helyeket és oltártérítőket elrabolták, azonkívül az áldozati oltárt is végigszórták a templomban. A rendőrség erőlyes nyomozást indított a betörök kézrekerítésére. Két gyanus embert őrizetbe vettek, akik azonban tagadják, hogy részük lenne a betörésben és albit igyekeznek bizonyítani. — Ugyancsak a Domonkosok templomában vasárnap délelőtt a tizenegy órai mise után tettenérték egy hetvenöt éves nyugdíjas tisztviselőt, aki nyitott zsebkéssel ki akarta húzni a perselyből a pénzt. Az öreg nyugdíjast előállították a főkapitányságra, hol azonban tagadta, hogy lopni akart. A nyomozás folyik.**

— **Előadás a suboticiai városházán.** Grigoriev Petrov tanár április 1-én és 2-án, előadást tart a városháza tanács-termében, délután 5 órai kezdettel. Petrov mindkét napon az európai kultúra és művészet fejlődéséről fog beszélni.

— **Beszélt a pápa.** Rómából jelentik: A titkos konzisztórium hétfői ülésén a pápa hosszabb beszédet mondott. Kijelentette, hogy mellőzi mindazokat a szomorúságokat, amelyeket a katolikusokkal szemben elkövetett igazságtalanságok és üldözések okoznak. Örömmel említette meg, hogy a zarándokok egyre nagyobb számban érkeznek Rómába a világ minden részéből. Különösen kedves szívének, hogy a zarándokok között nemcsak a gazdag emberek, de talán még nagyobb számban szegény emberek vannak, akik nagy áldozatkészséggel vállalják magukra a római utazás költségeit. A pápa ezután egy másik örvendetes eseményről emlékezett meg, amelynek nagy jelentőségét tulajdonít. Ez a niceai — az első ökumeniai — konzilium tizenhatodik centennáriuma. Ezen a konziliumon több mint 300 keleti püspök védte Jézus istenségét a hittagadók ellen. Bejelentette, hogy már intézkedett abban az irányban, hogy ezt a nevezetes évfordulót, különösen Rómában, méltó módon megünnepeljék és ezzel megkoronázzák azokat az ünnepségeket, amelyeket a múlt év végén tartottak a lateráni bazilika felszentelésének tizenhatodik centennáriuma alkalmából.

— **Bányaszerencsétlenség Angliában.** Londonból jelentik: A montaguei szénbányában vízáradás következtében kétszázal több bányász föld alatt rekedt. Majdnem valamennyinek sikerült megmenekünie, csak nyolc bányász sorsa bizonytalan. Megmentésükre mindent megtettek.

— **Halálozás.** Buchwald Gyuláné 47 éves korában hirtelen meghalt. Temetése folyó hó április 1-én d. u. 3 óraker Brozova ulka (Tompou-u.) 8. számú gyászházban lesz.

— **Két tűzoltótank Noviszadon.** Noviszad város félmillió dinárért Bécsben két autófecskendő és locsoló tankot rendelt, amelyek mindegyike 3000 liter vizet hord és percnként 1000 liter vizet képes fecskendezni. A két tank kedden Noviszadra érkezett.

— **Elfogták Grácban az egyik megszökött pécsi fegyencet.** Pécsről jelentik: A pécsi ügyészség azt az értesítést kapta a gráci rendőrségtől, hogy a pécsi ügyészségi fogházból több társával megszökött Querle Győzöt a gráci rendőrség elfogta. Társai közül egyet a Mecsekben találtak megfagyva, egyet pedig a szigetvári kórházban tartóztattak le. A többi szökevényt körözik.

— **Autós banditák egy newyorki bankirodában.** Newyorkból jelentik: Hétfőn a kereskedelmi negyed kellős közepén négy fegyveres ember rontott be egy ismert nevű pénzügynök irodájába, megkötözte a tulajdonost és két jelenlevő üzletfelét, majd autón elszágu'dott százezer dollár értékű elrabolt gyémánttal.

Képviselő nem lehet külföldi követ. Beogradból jelentik: A minisztertanács keddi ülésén határozatot hozott, amely szerint nemzetgyűlési képviselő nem lehet egyidejűleg az államnak külföldi követe. Ez a határozat most *Nesics Ljuba* prágai és *Spalajkovic* Milorád párisi követekre vonatkozik, akik a mostani választásokon radikális programmal kerültek be a parlamentbe. Elir szerint *Nesics*, akét külügyi politikai államtitkárnak szentelték ki, le fog mondani a prágai követi állásról, míg *Spalajkovic* a képviselői mandátumról fog leköszönni. Döntés a tekintetben előreláthatóan szerdán történik.

Terjed a csehországi bányász-sztrájk. Prágából jelentik: Az osztrákországi kerületben hétfőn délelőtt a bányászok 97 százaléka sztrájkolt, a déli-ülési munkaváltáskor pedig a bányászok 72 százaléka nem jelenkezett munkára. Az északnyugati és a karlsbadi bányakerületben még nincs sztrájk, de hamarosan ott is ki fog történi, mert az osztrái sztrájkolók megbízottakat küldtek Kladrubába, hogy a bányászokat csatlakozásra szólítsák fel. Szerdán elvállik, hogy ezekben a bányakerületekben becsúsztatják-e a munkát. A tót felvidéki barnaszén bányákban a munkások bérjavítást követelnek és Hanglovában megindultak a tárgyalások. A Trinit bányatársaság és a Karlsbütte munkásai kivétel nélkül sztrájkolnak, de nem csak a bányáizem állott meg, hanem a bányavasút alkalmazottai is sztrájkbalpáltak. A Rationi papírgyárára L. Arisch-féle szódagyár munkásai szintén sztrájkolnak. A munkabeszüntetés nem lehet tartós, mert a sztrájkpénztárban csak kevés a pénz. Az osztrái bányáigazgatók tanácskozást tartottak és elhatározták, hogy nem veszik tudomásul a sztrájk-proklamációt, mert nem azok a szervezők irták alá, amelyekkel munkaszerződést kötöttek. Figyelmeztetik a sztrájkoló bányászokat, hogy amennyiben hat napszakot elmulasztanak, elbocsátják őket, később azután az elmulasztott munkások idejét levonják a törvényes szabadságból.

Kiemelték az elsüllyedt amerikai buvárhajót. Londonból jelentik: Sikerült felszínre hozni az S. 19. amerikai tengeralfattíró naszádot, amely január 12-én a Cod foknál, attól valamivel délre elsüllyedt. A buvárhajót egy vontató gőzös biztos helyre vitte.

Nagy vasúti katasztrófa Irkutzkban. Moszkvából jelentik: Irkutzk közelében a személyvonat kiéklott. Tizenhat ember meghalt, nyolcvan megsebesült.

Egy antropozófius halála. Zürichből jelentik: Dr. Steiner Rudolf, az antropozófi-mozgalom vezetője, Dornachban, hatvannégy éves korában elhunyt. Steiner Rudolf egy sajátos bölcseleti iskola alapítója volt, amely a nyugati szellemnek a keleti szellemmel való telítését tekintette az emberi fejlődés kívánatos irányának. Különösen a Goethe természetfilozófiája és világnézete az, amit egy általa alapított folvóiratban propagált s ő kezdeményezte az ugynevezett Goetheanum-ot, amely központja lett volna a klassz misztikus és zavaros kultúrnak. Az emberismeretnek ez az apró bölcseleti alapokon, belső szemlélet útján iparkodott az embert megismerni s a lelki élet rejtélveivel közelebb férközni. Bölcseletének lényege azonban inkább képzelődés és sejtélem, mint a reális megismerés és józan logika. Misztikus stílusa és keleti fantáziája képei és allegóriái egyes körökben, amelyeket a természetfölötti jelenségek érdekelnek, visszhangra és hívőkre találtak. De a mozgalom lassanként elenyédt, a hívők megfogytakoztak s Steiner Rudolf végül csaknem egyedül maradt zavaros filozófiájával.

A centrum Marxot jelöli az elnökválasztáson. Berlinből jelentik: A centumpárt keddi ülésén elhatározta, hogy a következő elnökválasztáson Marxot, a volt bizalmasi kancellárt fogja jelölni.

Örömmünap Yokohama ujjaépítése alkalmával. Yokohamából jelentik: A földrengés által elpusztított kikötő újból helyreállítását most fejezték be. Ennek öröme nagy ünnepélyt rendeztek. Az egész város lángtengerhez hasonlított. Egész éjjel tartott a tűzijáték. A repülőgépek naphosszat keringtek a város felett. A hajók ágyú szüntelenül dörögtek. Az ünnepély 34 millió shillingbe került.

Erőszakot követett el egy kis-lányon az anyja szemellettára. Novisadról jelentik: Sztojanovic Szlavko 21 éves földműves hétfőn éjjel behatolt Protics Nasza főskaboli asszony házába, ahol erőszakot követett el az asszony szemellettára annak tizenéves leányán. A csendőrség Sztojanovicot még hétfőn éjjel letartóztatta és bezárolta a novisadi ügyészség fogházába.

Uj vasúti orvos. Sentáról jelentik: Dr. Senes Andor orvost Sentára vasúti orvosná neveztek ki.

Zsokmetzés. Novisadról jelentik: Köntics Péter szarvasi karlovci kereskedő bevásárlás végett Noviszadra érkezett és az „Arany hordó” vendéglőben szállt meg, ahol hétfő éjjel a ruhástul lefeküdt kereskedő hűső nadrágzsebéből ismeretlen tettes kivágta 5080 dinárt tartalmazó pénztárcáját. A kereskedő panaszt tett a rendőrségen, amely a tettest keresi.

Ijedtében gyilkolt. Debrecenből jelentik: Hihetetlennek tetsző gyilkosságról tett önmaga ellen feljelentést a domonyi csendőrségen egy jómódú gazda. Kiss Gáspár előadta feljelentésében, hogy beállított hozzá egy uriasan öltözött ismeretlen hölgy s arra kérte őt, hogy szállítsa el kocsin a közeli községbe. Amikor a két község között elterülő erdőbe értek, az asszony megállította a kocsit, leszállott és hármalt füttyentett. A gazdának feltűnt a füttyülés és azt hitte, hogy a közelben férfiak rejtőzködnek, akik őt meg akarják támadni. Felkapta tehát a baltát, amely a saroglyában hevert és agyonütötte az asszonyt. A holttestet feltette kocsijára és azután hazahajtott. Utközben találkozott hat emberrel, akik már a füttyezőre jöttek. Azt kérdezték Kiss Gáspártól, nem látott-e egy kocsit, amelyen egy hölgy ült. A gazda azt válaszolta, hogy igen, arra hajtatott a sűrűségbe. Amikor hazatért, azonnal jelentkezett a csendőrségen. A csendőrök megvizsgálták a holttestet és megállapították, hogy az áldozat nem is nő, hanem férfi. Kiss Gáspár gazdálkodót letartóztatták. A rejtélyes gyilkosság ügyében most folytatják a nyomozást.

A tűzvész elpusztított egy zalamegyei falut. Budapestről jelentik: A zalamegyei Győríszeg községben hétfőn óriási tűzvész pusztított, amelynek csaknem az egész falu martalékává vált. A község ötven háza közül csak tíz maradt meg, a többi mind elpusztult. A kár többmilliárd koronára rug. A lakosság nyomora leírhatatlan, mert a múlt évben is jégverés pusztította el a község lakóinak termését.

A becskeréki kereskedők és gyárosok egyesületének évi közgyűlése. Vasárnap április 5-én tartja évi rendes közgyűlést a becskeréki kereskedők és gyárosok egyesülete. *Jankovic* Koszta elnök és *Stanojlovics* Sándor titkár bejelentették a választmánynak, hogy tisztségüket nem vállalhatják tovább, minthogy az a kereskedelmi és iparkamaránál viselt hasonló tisztségükkel összeférhetetlen. A választmány bizalmát fejezte ki az elnök és a titkár iránt.

Vizbefuult kisgyermek. Novisadról jelentik: Gyurics György kisfiát földműves egy éves gyermeke játék közben belefut az udvaron álló vízzel teli teknőbe. A csendőrség a gondatlan szülőket ellen megindította az eljárás.

Bettauer Hugó temetése. Bécsből jelentik: *Bettauer* Hugó író, akit Rothstock fogtechnikus agyonlőtt, hétfőn délután hamvasztották el. A krematórium környéke már délután tizenegy órától valóságos zárandokhelyhez hasonlított s hatalmas tömegek jelentek meg a gyászszertartáson. A rendőrség a krematórium bejáratát elzárta, úgyhogy az óriási közönség csak künn az épület oldalfalánál foglalhatott helyet, az épületbe csupán a legközelebbi hozzátartozókat és *Bettauer* barátait bocsátották. A gyászteremben orgona hangjai mellett kezdődött a gyászszertartás, azután a koporsót kivitték a szabadba, egy katalakra helyezték, amelynek jobboldalán az özvegy állott két fiával. Az állami opera fuvókverttje gyászdzalt játszott, ezután *Ely* szerkesztő, majd *Koller* József főszerkesztő-helyettes mondott beszédet. A koporsót visszavitték a krematórium épületébe, miközben az opera vegyeskara gyász-kórust énekelt. Ezután a koporsót leeresztették a krematórium szuterén helyiségébe.

Vakmerő bankrablás Angliában. Londonból jelentik: Tiperaryban páratlan vakmerőséggel végrehajtott bankrablás történt. Az ir nemzeti bank fiókjának helyiségében a déli órákban megjelent három revolveres ember, akik kényszerítették a bank hivatalnokait, hogy a pénzkészletet adják át. Tekintettel arra, hogy a déli órákban kevesen jártak az utcán, a bank tisztviselői nem kiálhattak segélyért, hanem kénytelenek voltak a banditáknak kiadni a 10.000 angol font készpénzt. A rablók a pénz átvétele után még magukhoz vették a bankban talált értéktárgyakat és autón elmenekültek. Rövid néhány héten belül ez már a harmadik bankrablás Angliában.

Uj orvos. Novisadról jelentik: *Manojovic* Brankó novisadi orvostanhallgató Bécsben sikerrel tette le az orvos-doktori szigorlatot.

Elhalasztották a Joczics Fedor gyilkosság főtárgyalását. Novisadról jelentik: A hadbíró Joczics Fedor gyilkosai bűnpörének főtárgyalását április hó elsejéről május elsejére halasztotta el.

Pálinkát loptak. Novisadról jelentik: *Jusztus* István, postaigazgatósági kantinos már régebben észrevette, hogy pincéjét megdézsmálják és onnan bort és pálinkát lopnak el. Megfigyelte a pincét és megállapította, hogy *Molnár Rózi* és *Falkenstein* Éva nevé cseledei lopták meg. A rendőrség a tolvajokat letartóztatta.

Uj ügyvéd. A novisadi ügyvédjelölteket vizsgáztató bizottság előtt dr. Kaurinszki Mikó novisadi ügyvédjelölt kedden délelőtt sikereit tette le az ügyvédi vizgát.

A vajdasági agráregyesületek kongresszusa. Novisadról jelentik: A vajdasági agráregyesületek március 31-ikén, kedden délelőtt 9 órakor tartják meg a városháza dísztermében ezévi kongresszusukat, amelyen 220 egyesület kiküldöttei vesznek részt. A kongresszuson a kormányt Kralj agrárreformminiszteriumi osztályfőnök fogja képviselni.

Vasúti balesetbiztosítási kötvény tikkettét váltson a Rossija-Fonciérenél.

Dr. Singer Béla ügyvédi irodáját VIII. kör, Pajc Dobanovačkog (Czorda Bódog) utca 2. sz., Prokesch-palota (földszint) helyezte át.

Nézz meg Reményi újonnan rendezett levelezőlapkirakatait.

Roth Olga kozmetikai intézetében. Kr. Aleksandrova utca 4. szám alatt, a Rossija Fonciére palotájában, félemlen, modern szépségápolás, arcbőrhámlesztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szepők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményü, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő- és szepőcskenőcsök stb.

KÖZGAZDASÁG

A Bácsstopolai Takarékpénztár. A vármegye egyik legrégebbi pénztáza, az 52 éve fennálló Bácsstopolai Takarékpénztár, 125.000 dinár alaptőke, 180.000 dinár tartalék és 4.851.656 dinár betét mellett 904 dinár nyereséget mutat ki. A csekély nyereségnek az az oka, hogy a hamis lebélyegzésű ezresek, a 20%-os pénzbecserélési bonok és a záloglevelek egy részének kisorsolása folytán összesen mintegy 60.000 dinárt irtak le, s mint a jelentés mondja, így is módjában állott volna osztalékot fizetni az intézetnek, azonban az adózási rendszer ezt lehetetlenné teszi. A közgyűlést vasárnap tartották meg.

Kisvasutat épít a vrbsai cukorgyár. Novisadról jelentik: A vrbsai cukorgyár *Becsej—Molgumaras* és *Becsej—Topolya* irányában körülbelül husz kilométeres kisvasutat épít. Ez a vasút a molvölgyi nagy vasút- és művelőterületet köti össze a vasútállomással és így lehetővé teszi a nagy kiterjedésű Molvölgye élénkebb bekapcsolását a stari-becseji forgalomba, ami Stari-Becsejre nagy előnnyel jár.

A városi tanácstól kell kérni az adóbizonnylatot. Novisadról jelentik: A pénzügyigazgatóság rendeletet adott ki, amely szerint a jövőben adóbizonnylatot a városi tanácstól kell kérelmezni. A rendelet szerint adóbizonnylatot csak az kaphat, aki folyó negyedévi adóját már kifizette.

A Balkánállamok nagy megrendelése a Ganznál. Budapestről jelentik: A Ganz-Danubius és Ganz Villamossági elnyerte Tetovóban, Üszkub mellett egy vízelektromosmű felállítási munkálatait. A munka 100.000 dollár értéket képvisel. A görög államvasutak 25 négytengelyes nagy személykocsit rendeltek a Ganznál 36.000 angol font értékben. Nagy rendeléseket kapott a Ganz Romániában és Bulgáriában is.

A Bosnyák Ipar- és Kereskedelmi Bank alaptőkeemelése. Most tartotta meg Szarajevóban a Bosnyák Ipar- és Kereskedelmi Bank évi közgyűlését, amelyen 15 százalékos osztalék kifizetését határozták el. Megállapodtak abban is, hogy az alaptőkét 20 millió dinárról 30 millió dinárra emelik fel, a tranzakció végrehajtását azonban az igazgatóságra bízták. A sorshuzás következtében kivált igazgatósági tagokat újra megválasztották és a közgyűlés hozzájárult *Erney Károlynak* a Pesti Hazai Takarékpénztár vezérigazgatójának, dr. *Maric Arthur* zagrebi nagyiparosnak és *Kantor Maxnak*, a Böhmische Escompte Bank igazgatójának, az intézet igazgatóságába való kooptálásához.

Vasúti kedvezmény a budapesti mintavásár résztvevőinek. A beogradi közlekedésügyi miniszterium az április 18. és 27-ike közt megtartandó budapesti mintavásárra utazók számára a jugoszláv vasutvonalakon féláru menetdíj-kedvezményt biztosított. A vásár résztvevői a magyar államvasutakon is hasonló kedvezményben részesülnek.

Jugoszláv gazdászok novisadi kirándulása. A jugoszláv okleveles gazdászok országos egyesülete hétfőn tartotta Beogradban ezévi rendes közgyűlést, amelyen elhatározták, hogy a közgyűlés befejezéseként Noviszadra kirándulnak, a vajdasági ipari és gazdasági élet centrumának megtekintésére. Kedden érkeztek Noviszadra a gazdászok, akiket dr. *Peizy Popovic* Emil, a Poljoprivredni Glasnik szerkesztője fogadott. A vendégek megtekintették a »Kamendin« szérumgyárat, a »Kulpin« konzervgyárat, a »Danubius« tésztagyárat, a »Grafika« könyvnyomdási üzemét, a »Fruskagorac« pezsgőgyárat, majd látogatást tettek a Srpska Matricában. Délelőtt a »Pehér hajó«-ban ebéd volt a gazdászok tiszteletére.

SPORT

A sombori Amatőr birkozóversenye

Somborból jelentik: A Sombori Amatőr Sportegylet vasárnap rendezte országos birkozóversenyét Sombor városi tavaszi bajnokságáért. A versenyen a rendező klubon kívül négy egyesület birkozóit vettek részt. Az érdeklődés korántsem volt tehát olyan, mint amilyenre az eddigi versenyek lefolyása után számítottak, mert mindössze harminc birkozó került egymással szembe a hat súlycsoportban. A verseny lefolyása sem volt nivós. Az eredmények nagyjában megfeleltek a papírformának, különösebb meglepetést csak a légsúlyban Szilágyi győzelme keltett Garaival szemben, ami hatperces küzdelem után Garai öntusa révén következett be. Goldstein a pehelysúlyban karfájás miatt nem indult.

A verseny részletes eredménye a következő:

Légsúly: 1. Szilágyi (Ferrum); 2. Garai (Kroacia, Zagreb); 3. Sauerborn (Somb. Amateur); 4. Király (Somb. Amateur). Garai 6 perc alatt öntussal veszített.

Pehelysúly: 1. Milovansev (Sombori Amateur); 2. Szabó (Sand); 3. Liscevic (Somb. Amateur); 4. Pécsi (Somb. Amateur). Milovansev és Szabó közt mérlegeléssel döntött a verseny.

Könnyűsúly: 1. Heck (Somb. Amateur); 2. Masirovic (Sombori Amateur); 3. Flossberger (Somb. Amateur); 4. Jenel (Ferrum).

Közép A): 1. Grbics (Somb. Amateur); 2. Bukvics (Sand); 3. Kincses (Sand); 4. Juhász (Somb. Amateur). Grbics mérlegeléssel győzött Kincsesrel szemben, aki emiatt Bukvics javára visszalépett.

Közép B): 1. Haas (Somb. Amateur).
Nehézsúly: 1. Meer (Somb. Amateur); 2. Krajcsevics (Somb. Amateur).

Elődöntőmérkőzés. Vasárnap délelőtt tíz órakor tartja a Bácska-pályán a Typograph-Ferrum csapata az elődöntőmérkőzést. Ezen a mérkőzésen dönt el, hogy melyik csapat kerül a harmadosztály döntőjébe. A mérkőzés iránt, amely igen érdekesnek ígérkezik, nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A feloszlott NTK ügye a labdarúgó-szövetség előtt. Novisadról jelentik: A jugoszláv labdarúgó-szövetség ártirt a beogradi alszövetséghez, hogy a novisadai kerület útján sürgősen szereztesse be az NTK (Novisadai Testgyakorlók Köre) feloszlására vonatkozó iratokat. Az NTK reméli, hogy a szövetség sikerrel közben fog járni a felfüggesztő határozat hatályon kívül helyezése érdekében.

A suboticei bajnokság állása. A vasárnapi bajnoki mérkőzések meglepő eredményei még mindig nem változtattak a helyezések sorrendjében, azonban a bajnokságra döntő kihatással lehetnek. Abban az esetben ugyanis, ha a Bácska a hátralévő három mérkőzésén elveszít három pontot, ami, tekintettel az ideai balszerencséjére, könnyen megtörténhetik, és ha ezzel szemben a Sombori Sport, amely kitűnő formában van, vagy a Kulai SC, amelyet pedig az ideai szerencse vett pártfogásába, valamennyi mérkőzésüket megnyerik, a Bácska ismét elesik a bajnokságtól. Egyelőre még favorit és csak a jövő vasárnapi mérkőzése eredményétől függ, hogy továbbra is egyedüli aspiránsa lesz-e a bajnokságnak. Hátralévő ellenfele közül sem az SzMTC-t, sem a Suboticei Sportot nem szabad lebecsülni, mind a két csapat hozhat meglepetést a Slozákat nélkülöző Bácskával szemben. A Sombori Sportnak, amely Bácska után a legkomolyabb jelöltje a bajnok-

ságnak, még öt mérkőzése van hátra és ezenfelül az is előnye, hogy legnehezebb ellenfeleivel már végzett. Ha a Sombori Sport mind az öt mérkőzését megnyeri, így elég a Bácskának csak két pontot is veszíteni, hogy a bajnokságról lemaradjon. Kula a harmadik aspiráns, de csak akkor számíthat a bajnokság elnyerésére, ha Bácska három pontot veszít, míg ő mindhárom mérkőzését megnyeri. Egyenlő pontszámok esetén, jobb gólaránnyal a Bácska fogja elvinni a pálmát. A Suboticei Sport vasárnapi eldöntetlen eredményével még egy pontot szerzett, ami még jobban megerősítette helyzetét azon a ponton, amely túl van a kiesés veszélyén. Ha a hátralévő mérkőzéseit el is veszti, csak akkor kerülhet ki az első osztályból, ha a ZsAK két mérkőzést nyer. Ez azonban nem valószínű, tekintettel arra, hogy a legerősebb ellenfelekkel kell még megmérkőznie. A vasárnapi mér-

közések után a bajnokság állása a következőképp változott: 1. Bácska 15 pont; 2. Kulai SC 13 pont; 3. Sand 11 pont; 4. Sombori Sport 10 pont; 5. Amateur 10 pont; 6. SzMTC 10 pont; 7. Suboticei Sport 9 pont; 8. ZsAK 6 pont.

Magyar-osztrák ping-pong mérkőzés. Budapestről jelentik: A magyar-osztrák válogatott ping-pong mérkőzést a magyarok nyerték 11:5 pontarányban.

Kehrling győzelme Németországban. A Brémában folyó német fedett pálya teniszbajnokságok szombaton és vasárnap befejeződtek. A férfi egyesben az elődöntők során Kehrling Béla 6:4 arányban legyőzte Selandert. A másik ágon Spies váratlan szép győzelmet aratott Demasius ellen 7:5, 6:2 arányban. A férfi párosbajnokság elődöntőjében a Kehrling-Ludke pár rendkívül erős küzdelemben verte a favorit Demasius-Uhl kettőt 12:10, 6:2 arányban.

L GUJABB

Megszavazták a tizenkettedeket

Az ellenzéki pártok kivonultak a szavazás elől

A parlament éjszakai ülése

Beogradból jelentik: A parlament ülést este tíz órakor nyitotta meg újból *Trihkovics* elnök. Az első szónok *Pribicevics* Szvetozár közoktatásiügyi miniszter, aki élesen polemizál *Lorkovicsal*. Ugy látja, hogy *Lorkovics Radics* Pavle beszédének hatását akarta lerontani. Rámutat arra a világnézeti különbségre, amely a klerikálisok és a blokk többi pártja között fennáll, továbbá azokra a kontroverziákra, amelyek a blokk pártjait az államberendezkedés kérdésében elválasztják. Közben éles szóváltásba elegyedik *Grol* Milán suboticei demokrata képviselővel, akit az elnök többször rendreutasít.

Ezután *Pribicevics* kiemeli, hogy *Lorkovics* sokkal élesebb hangot használt, mint *Radics* Pavle és különösen hangsúlyozta a parlamenten kívüli egyéb képviselői testületek hatáskörét. Kivánsai, mit szól ehhez *Davidovics*, *Marinkovics* és *Timotievics*. A Zajednicáról azt mondja *Pribicevics*, hogy *Radics és pártja fölött ellenőrzést akar gyakorolni, hogy közjogi programjától el ne térjen.* (Felkiáltások a baloldalról: *Maga védi Radicsot?*)

Pribicevics: Nem *Radicsot* védem, hanem a politikai helyzetet elemzem. A Zajednica csak *Radics* kegyelméből kapott mandátumokat. Páter ezután *Pribicevics* a nemzetiségi kérdésre azzal a beszéddel kapcsolatban, amelyet dr. *Ramek* osztrák kancellár tartott a nemzeti tanácsban az S. H. S. királyság német iskoláinak helyzetéről. Azt a nyilatkozatot, amelyre *Ramek* hivatkozott, nem tette meg. A német iskolákat csak azért záratta be, mert az egyes osztályokban nem volt meg a törvényben előírt létszám. Egyébként is semmiféle nemzetközi egyezmény sem kötelezi az országot arra, hogy saját költségén tartson fenn nemzetiségi tannyelvű iskolákat. (Egy hang a közepén: *Azért záratta be a német iskolákat, mert a németek nem szavaztak a radikálisokra.*) Egyébként mindezekben a községekben, ahol a német lakosság többségben van, németnyelvű állami elemi iskolák vannak, így tehát a német képviselőknek nincs okuk arra, hogy az iskoláikban való bánásmód miatt panaszkodjanak. *Ramek* arra hivatkozott, hogy Ausztriában a szlovénlakta vidékeken kétnyelvű iskolák

is vannak és a szlovéneknek megvan a joguk arra, hogy saját iskoláikon kívül ezeket az iskolákat látogathassák, a szlovének pedig szívesebben is küldik gyermekeiket ezekbe az iskolákba, hogy a német nyelvet meganulhassák. A kisebbségi lakosságnak ez az érdeke itt is fennáll. Elfogadja *Ramek* tételét és *hajlandó itt is a tiszta németnyelvű elemi iskolák helyett kétnyelvű iskolákat felállítani*, miután a német lakosságnak is érdeke, hogy az általannyelvet megtanulja. Nem szabad elfelejteni, hogy ez az ország a szerbek, horvátok és szlovének nemzeti állama. Ezt a német képviselők se téveszték szem elől. A kisebbségeknek mindama jogait, amelyek a nemzetközi szerződések és az ország törvényei előírják, biztosítja a kormány, azonban ne feledkezzünk meg arról, hogy ez a mi nemzeti államunk, amelynek nemzeti érdekeit mindig szem előtt fogjuk tartani. (Nagy taps a jobboldalon és a közepén.)

Utána személyes kérdésben *Lorkovics* szólal fel. Gúnyosan állapítja meg, hogy *Pribicevicsnek a nacionalizmus csak cégér, amellyel a radikálisokat az orruknál fogva vezeti.* Azért szit *Pribicevics* egyenetlenséget az ellenzéki pártok között, mert ha ezek nem egveznek meg, az *Pribicevics* uralmára hajtja a vizet.

Ajanovics muzulmán beszél ezután, élesen bírálva a kormány politikáját. Időközben az ellenzéki pártok megegyeztek abban, hogy nem vesznek részt a tizenketted-javaslatok fölötti szavazásban és *Kumanudi* Kosztát bízták meg azzal, hogy kivonulásuk előtt a blokk deklarációját előterjessze.

Kumanudi a deklarációjában előadja, hogy a kormány pénzügyi politikája gazdasági krízist idézett elő. Ezerháromszáz millió dinárral többet költöttek, mint amennyire felhatalmazásuk volt. Ezért az óriási deficitért az ellenzék nem vállal felelősséget, ennél fogva nem vesz részt a szavazásban.

Az ellenzéki pártok ezután kivonulnak, mire a többség a tizenketted-javaslatokat megszavazta és ezzel az exlex veszélye elhárult.

„FIORANTA“

krém és szappan hatáca csodás
563 Lerakati „SOA“ drogerija Novisad

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. március 31.

Zürich 8.45.
Budapest deviza 1177—1185, valuta 1158—1166.

Prága deviza 54.75—55.25, valuta 54.50—55.

Berlin deviza 67.7—67.9 milliárd márka, valuta 67.3—67.7 milliárd márka.

Bécs deviza 1140 $\frac{1}{2}$ —1144 $\frac{1}{2}$, valuta 1139—1145.

London deviza 295.50.

Newyork deviza 1.63.

Zürich, márc. 31. Zárlat: Beograd 8.48, Páris 27.65, London 24.75, Newyork 518.50, Brüsszel 26.75, Milánó 31.40, Amsterdam 206.55, Berlin 123.34, Bécs 0.007305, Szófia 37.75, Prága 15.375, Varsó 100, Budapest 0.0072, Bukarest 2.425.

Beograd, márc. 31. Zárlat: Páris 333—334, London 295.50—296.50, Newyork 61.75—62, Genf 11.95—11.98, Milánó 254.50—256.50, Prága 184.50—185, Amsterdam 24.60, Berlin 14.80, Brüsszel 228, Bécs 8.77—8.78, Budapest 8.65, Bukarest 29—29.25

Novisadai terménytőzsde, március 31. Buza, bácskai 77—78, 2 százalékos 460.—.

Forgalom: buza 200, tengeri 4300 q.

Csikágói gabonátőzsde, március 30. Buza májusra 146.75, buza júliusra 136.625, buza szeptemberre 128.375. Tengeri májusra 107.5, tengeri júliusra 110.75, tengeri szeptemberre 111.375. Zab júliusra 43.125, zab szeptemberre 43.625. Rozs májusra 114.875, rozs júliusra 105.5, rozs szeptemberre 96.5.

Newyorki gabonátőzsde, március 30. Buza ősi vörös 170.75. Tengeri 122.5. Liszt 725—800.

Az irányzat búzánál gyenge, tengerinél csendes.

Vizállás

Novisadról jelentik: A novisadai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 118 (+4), Vukovár 116 (+8), Pafánka 122 (+4), Novisad 119 (+3), Zemun 209 (—6), Pansevó 188 (—9), Szmederevó 296 (—8), Orsova 260 (—10), Dráva: Maribor 55 (—), Zákány —90 (+14), Oszijek 35 (+10). Száva: Zagreb 6 (—2), Jasenovac 450 (+6), Bród 411 (—12), Sumac 300 (—30), Mitrovica 394 (—11), Beograd 148 (—8). Tisza: Becsej 42 (—12), Szenta 60 (+6), Titel 148 (—).

TAVASZI
NŐI ÉS FÉRFI

DIVATLAPOK

KÉZIMUNKA KÖNYVEK

VIG

KÖNYVKERESKEDÉSSEN

Telefon 57 SUBOTICA Telefon 57

E. SZECSEI

PHILATELIA

bélyegkereskedés Subotica főpostánál
Legújabb arany Michel 1924—25. albumok minden nagyságban raktáron, bélyeggyűjtőknek választékot megválasztására küldök. — Megvételre keresek használt jugoszláv bélyegeket.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem temetésén résztvettek és megjelenésükkel fájalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet.

Subotica 1925. március 31.

Botka család

Adolf Kemanj kraj sreski sudski izvršitelj u Senti

Lzr. br. 195/1925.

Dražbena objava

Potpisani sudski izvršitelj na osnovu §-a 102 zak. čl. 60 od 1881. objavljuje, da se ona pokretina, koja je osjed odluke od 581/1925. senčanskog kr. sreskog suda na korist ovrhovoditelja Tine Pejić, zastupan po advokatu Dr-u Franje Schvare protiv ovršenika, radi namirenja 3000 Dinara glavnice i spp. popisane i na 4800 Dinara procenjene i zaplenjene po imence kola, plug, konjska oprema i sivača masiva, na temelju odluke broj Gm 1077/1925. senčanskog kr. sreskog suda na javnej dražbi prodati.

Dražba će se održati dne 4 aprila 1925. pre podne 1/2 11 sati u Moju.

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljeni stvar po §-u 107. i 108. zak. čl. 60. od 1881.

U Senti, dne 18. marta 1925. god.

Adolf Kemanj

kr. sudski izvršitelj

2825

Ezuton értesítjük rokonainkat, ismerőseinket, hogy az 1 évi gyászmi se felejtethetetlen drága jó Uramért illetve édes Apánkért néhai Karakašević Gábor volt subotica-i főkapitányért, folyó hó 4-én d. e. fél 11 órakor lesz a görög keleti templomban s utána a temetőben a siremlék felszentelése.

Özv. Karakašević Gáborné

és fiacskái

2825

Pázsittómag ismét kapható. Zsákvételeinél vizsonteladónak kivételes árkedvezmény. Naponta friss olasz virág

Balog Lira Subotica

Meghívó

Az Udruženje Rezervnih Oficira i Ratnika (Tartalékos Tisztek és Hadviseltek Egyesülete) helyi csoportja 1925. április 5-én d. e. 11 órakor a Bárány Szállóban

évi közgyűlést

hívart, amelyre az egyesületi tagokat, továbbá a tagul még nem jelentkezett tartalékos tiszteket ezúton meghívjuk

Napirend:

1. Az elmúlt 1924. évről szóló jelentés beterjesztése
2. A központi vezetőség múlt évi jelentésének ismertetése.

3. Új vezetőség választása.

4. Esetleges indítványok.

Megjegyzés: Azok a tagok, akik igazolványukat még nem vetették át az igazolványokat a közgyűlés napjáig Ormkovici jegyzőnél (Városi katolikus templom (32. sz. szoba) átvehetik).

Subotica, 1925. március 30.

Vezetőség

2825

ROSE NÉNÉM

Ira: Marcel Prévost

— Vannak pillanatok az életben, — mondotta Gorvis, — mikor torkig vagyok azzal a sok hitványsággal, amely mindnyájukat körülvesz, ilyenkor ifjúságomra gondolok.

— Milyen boldogan élném át ma mindazt, amit akkor közönyösen fogadtam. Eszembe jut a nap, mikor a Gironde valamelyik járásába érkeztem... Ösdí kis város volt, sok század előtt erősség, ahol megmaradt a diákélet sok apró-cseprő öröme. Ötödik gimnáziumba jártam s azért küldtek le délre, mert gyors növésem, no meg egy kis köhögés nyugtalanította szüleimet. Apám egyik unokatestvére élt itt, aki — amikor hírt kapott szüleim szándékáról — készséggel beleegyezett abba, hogy nála lakjam.

— Én a melankóliás északon születtem, s ott is éltem tizennégyesztendős koromig. Mégis, mikor a Garonne vidékére érkeztem, úgy éreztem, mintha ismerős tájékon járnék. A nyílt láthatárt, a vidám, mindig derűs embereket, mintha már régen ismertem volna, még Rose nénémét is, akit addig csak fényképen láttam, azonnal megismertem.

— Rose néném nem volt magasabb nálam és sűrű barna hajában bizony már őszülő szálak bujtak meg. Azt mesélték róla, hogy ifjkorában nagyon szép volt; én úgy találtam, hogy még akkor is szép volt, mikor a pályudvaron várt reám, magához ölelt és »kedves kis fiának« szóltott.

— Egészen új élet kezdődött számomra Rose néném házában, szokatlan élet, amely egy kitűnő aszszony szeme előtt fejlődött. Otthon nem én voltam az egyetlen gyermek az anyámnak, hármennyire is szeretett, meg kellett osztania ezt a szeretetet valamennyi gyermeke között. De Rose néném csak velem foglalkozott, állandó társaságom lett s ezer apró figyelmességgel tette számomra kellemesebbé a vele való együttélést.

— Rose néném apróra lecsiszolta rólam a kollégiumi diák félénkségét és ügyetlenségét, az ő utbagazatával ismertem meg a munka, gondolkodás és játék gyönyörűségeit. Rose néném boldog büszkeséggel hallott kollégiumi sikereimről s nem kevésbé büszke volt arra, hogy meghíztam és megvállaltam, hogy a nap barnára sütött s immár nem köhécseltem többé. Sugárzott az örömtől, ha karanfoga sétáltunk a kisváros utcáján s a járókelők mosolygva mondták, hogy ő is meghallhatta: »ime, madame Rose és Gorvis ur«.

— Mikor fáradtan és félig betegen megérkeztem, Rose néném a szomszéd szobába fektetett le s az ajtót nyitva hagyta. Este bejött hozzám, megsimogatta az arcomat s egy pohár tejet tett le az éjjeli szekrényre. De a délvidek napja hamar meggyógyított, az arcom nekigömbölyödött, megizmosodtam s mikor a nyári vakáció után visszatértem hozzá, jó Rose néném elpirult, mikor megöleltem őt. Este már nem jött be a szobámba s nem ült le többé az ágyam mellé.

— Még egy édes esztendő telt el nála, talán a legszebbet a három közül, amely ott látott Rose nénémnél. Most már inkább férfiszámba vet s még emlékszem rá, hogyan elszégyelte magát, mikor egyszer varrósztalkát mellett megleptem őt s alaposan összecsókoltam. Talán mondánom sem kell, hogy romlatlan és tisztalelkű fiu voltam, aki Rose néném öntudatlan, apró kacérkodásait meg sem értettem. Csak később, nyolcadikos koromban ismertem meg a szerelmet: a templomtéri trafik ifju elárúsítónője vezetett be a nagy misztériumba. Szabad időm jórészt vele töltöttem s olykor éjnek idején is kiszöktem Rose néném házából.

— A kisvárosban persze mihamarabb híre futott »viszonyom«-nak, legalább husz szomszédnő figyelmeztette nénémét a veszélyekre, amelyek állítólag fenyegettek. Egy délután belépett a szobámba, átölelt és könnyek között mondotta: »Nem jól teszed, kedves!... Hiszen én úgy szeretlek!« Nem szidott, nem fenyegetett, de napokon át olyan mély szomorúságban járt fel-alá, hogy ünnepélyesen megfogadtam magamban: véget vetek a templomtéri szerelmeskedésnek.

— Meg is tartottam fogadalmamat. Mikor az utolsó vizsgát befejeztem, Rose néném kikísért a pályudvarra s megesküdt, hogy a husvéti szünidőre lejövök hozzá s beszámolok neki jogászkodásom első évének tapasztalatairól.

— Ha nem jössz el, — mondotta — meglásd, meghalok.

— Hálátlan voltam világéletemben s nem látogattam meg őt. Nyakig benne voltam a párisi diákélet értelmetlen egyhangúságában, olcsó szerelmekben s a még olcsóbb barátságokban. Nem mentem el s a szegény asszony valóra váltotta ígését: három év múlva meghalt. Szerény kis vagyonát reámhagyta s a levélben, amelyet halála után kaptam meg, egyetlen szó szemrehányás nem foglaltatott.

— Aztán, mikor az élet már megtaposott s ha boldogságra vágytam, a múlta kellett visszamenekülnöm, sokszor jutott eszembe: Rose néném abban az időben talán egy kicsit szerelmes volt belém.

Nyilvános árlejtés

Mintegy 110 drb varró, himző, endliző, gomblyukvarró, Singer, Durrkopp stb. gyártmányu gép, több kézihajtásu svájci nagy himzőgép, 5 drb gombolyítógép, 2 drb 6 HP dynamo, transmissió, irodaberen-dezések stb. nyilvános árlejtés után eladtnak.

A leltár és ingóságok megtekinthetők hétköznaponként d. e. 9-12 óráig Budapesten az V. ker. Koháry utca 12 szám alatt a vb. Züst és Társa Textilművek R. T. helyiségeiben. Ajánlat tehető a leltár egész komplexumára, vagy egyes ingóságokra 1925. április 15 ig. A tárgyak tel-quel minden minőségi garantiá nélkül ab telep adtnak el. Züst ajánlatok — 10% bántspénzzel — április 15-ig dr. Muhoray Kornél budapesti (I. Greguss u 6. sz. a.) ügyvéd ir. díjába intézendők. A beérkezett ajánlatok 1925. április 16-án d. u. 4 órakor a vb. részvénytársaság fent megjelölt helyiségeiben bontatnak fel, a csődválasztmány fentartja szabad e határozási jogát. Vételi és minden egyéb illeték és adó a vevőt terheli. Vételár azonnal készpénzben kifizetendő, a megvett ingóságok azonnal elszállítandók.

Dr. Muhoray Kornél csödtömeggondnok.

Dražbeni oglas

Kod našeg zavoda do 31. januara 1925. g. dospelji dosada ne uredjeni založnih predmeta u smislu zakona XIV. iz god. 1881. prodavaće se u zavodnom lokalu 6. aprila 1925. god. posle podne u 3 sata licitacijom.

Subotička Zadruga za Samopomaganje
Štadionica i Zalažnica

KÖNNYÜ ANNAK

aki felhasználja a

NAGY HUSVÉTI VÁSÁR

alkalmát

FRANK LAJOS

nagy ruhaárúházában

Vel-Bečkerek, Aleksandrova (Fő) utca

RAKTÁRON a legmodernebb tavaszi árak, ugymint:

női köpenyek, férfi felöltők,
férfi és gyermeköltönyök

a legjobb szövetekből nagy választékban. 2791

Ugyanezek MERTÉK UTÁN a legpontosabban.

Finom anyag. — Divatos szabás. — Szolid árak

„MEMA“

RÉZARUGYÁR ÉS GALVANIZÁLÓ INTÉZET
SUBOTICA

Galvanizáló-osztály

Rézbutorok

Temploml kegszerek

Villany- és gázuszterek

javítását, illetve tisztítását szakszerűen és olcsón vállalja

„MEMA“, SUBOTICA

BUTOR

tömör keményfa, elsőrangú gyártmány. Ver-

senyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben.

Teljes hálószoba berendezés l-a keményfából

4400 din.-től feljebb

Teljes ebédlő berendezés divatos

12.500 din.-től feljebb

Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott

1950 din.-től feljebb

„DOMUS“ hutorgyári-erakat Bernat Posing

Novisad, Željeznička utca 105-107.

Mitrovica, Planička-ut. 9-11.

Új könyvek! Most jelent meg!

Dr. Milkó Izidor (Baedeker) hat új könyve

- 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
- 3) Spekulané és társai. Egy kötet vígjáték
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgok)

A kisebb magyar szakkönyvek legjobb művei. A könyvek mű-

vészi kiállítások révén is ajánlatok minden könyvtáraknak

A 6 kötet ára portómentes küldéssel 320 dinár

Egy-egy kötet ára 60 dinár

Megrendelhet a BÁCSEMEGYEI NAPLÓ kiadóhivatásában Sub-

otica és a Főkisvárosi úton Novisadon

A Színházi Élet kizárólagos jugoszláviai vezérképvisellete április 1-től

a „**Literaria**” könyv- és hírlapterjesztővállalat **Subotica,**
Heumann Mór Jelačićeva ul. 1. Postafiók 76.

Mutatványszám ingyen!

Kapható mindenütt!

Előfizetéseket elfogadunk!

I-a PORTLANDCEMENT I-a MÉSZ

traverzek, betonvas, tetőlemez, gipsz
és mindennemű építőanyag
kedvező árban kapható

„SPONA”

TRGOVINA GRADJEVNIM MATERIJALOM

Telefon 4-79 **ZAGREB** Trenkova ul. 6A Zagorska Industrija Glinenih Proizvoda D. D.
Varaždin vezérképvisellete.

Elsőrendű téglia és cserép

1742

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. **Subotica** Telefon: 190 sz.Távíratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentai put.

KOMLÓZSINEGEK AMERIKAI KÉVEKÖTŐMANILLA

A szegedi kenderfonógyár kizárólagos
képvisellete a VojvodinábanZsák, ponyva, kötél, zsineg, lópokrócsok,
szőnyegek és kárpitos cikkek

J. N. Schulhof d. d. Osijek
Jugoszlávia legrégebb és legnagyobb
fával égető mészművek

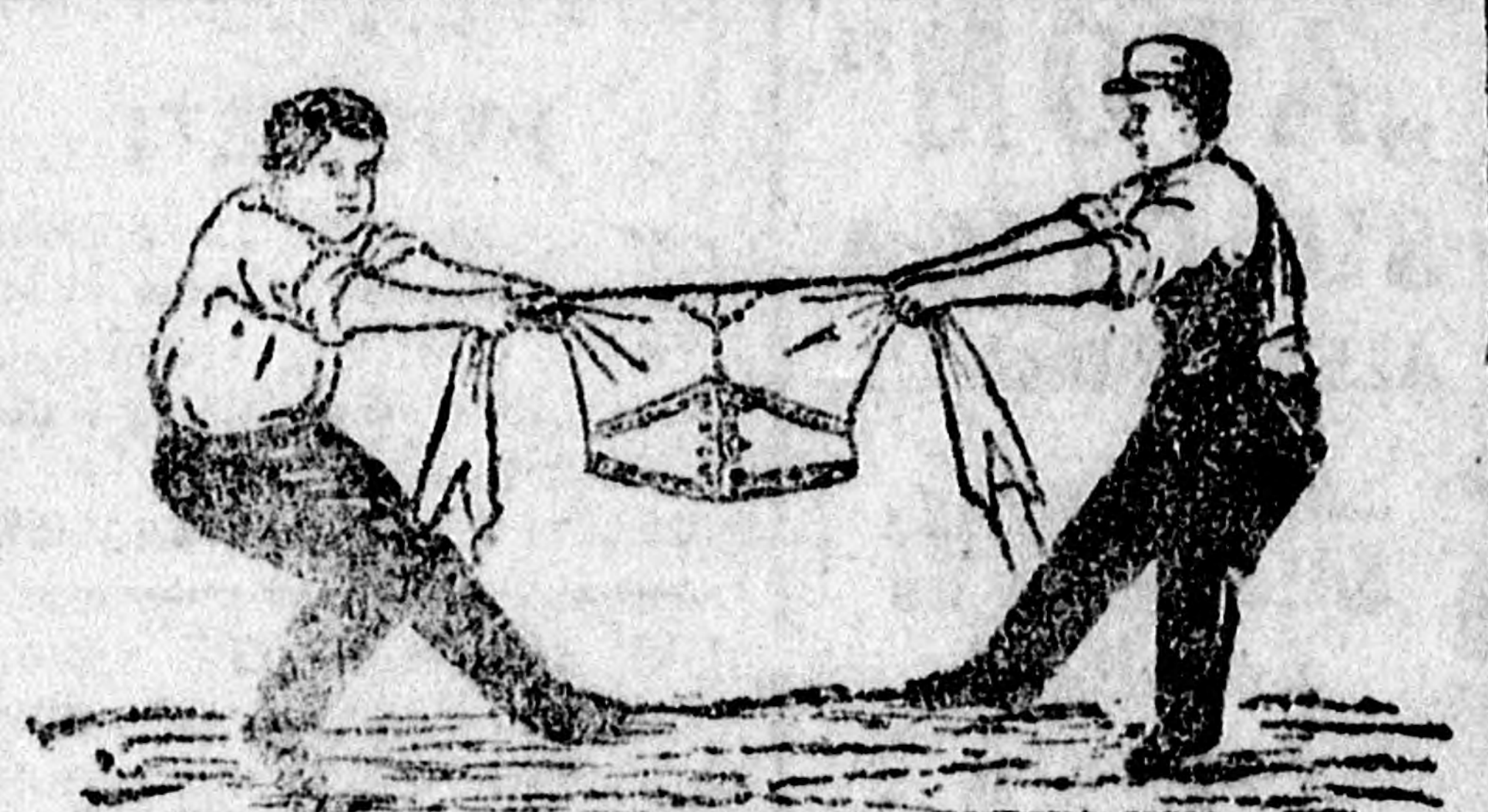
Ajánl

beremend-harsányi kőből égetett, elsőrendű, fehér,

darabos meszetMinden mennyiség azonnal szállítható. Kizárólagos
képviselést a Vajdaság részére**Révai Adolf, Subotica**
Telefon 5-51.

FORRÓGŐZ LOKOMOBIL

szelepes vezérművel, kondenzátorral, kétélkerék
meghajtással, 260 HP, hozzá egy Tischbeinkazán,
160 m. tüzelővel, mindkettő alig használt, na-
gyon jó állapotban a Brünn-Königsfelder Maschi-
nenfabrik gyártmánya, egy DupliX-kazán, 161.40
m. tüzelővel, 7 atm., továbbá 1 orig. amerikai
Worthington szivattyú 7 collos, szívó és nyomó ve-
zeték, 2 kisebb Worthington szivattyú 3 collos,
szívó és nyomó vezeték, egy kis gőzgép 8 HP.,
egy isobarmeteres hordótöltő, 2 csappal, Enzinger-
féle rámas szűrőkészülékkel, egy új nedvesítőgép,
továbbá 70 használt ászokhordó 7-40 hl. tartal-
alommal és 70 használt rakohordó (pálínkáshordó)
jó állapotban, 5-10 hl. tartalommal **ELADÓ**
Heinrich Weiss és Fia, gőz-sőrfüzdője Sr. Mitrovica-

ELSZAKITHATATLAN FEHÉRNEMŐ
mindenképpen olcsóbban
KRAUSZ BÉLA 1 DRUG SUBOTICA
Rudíčeva ulica 3. Ügyvejen a címre!

A Bogovina szénbányák

kizárólagos képviselője és elárusítója

Vujić és Nikolić Novisad

Wilson tér 7. — Telefon 107.

Szállítja azonnalra az összes fajtájú kiválóan
ismert cca 600 kaloriás bogovinal szénbányák
SZÉNTÉRMEKEIT

HUSVÉTI ÁRUK

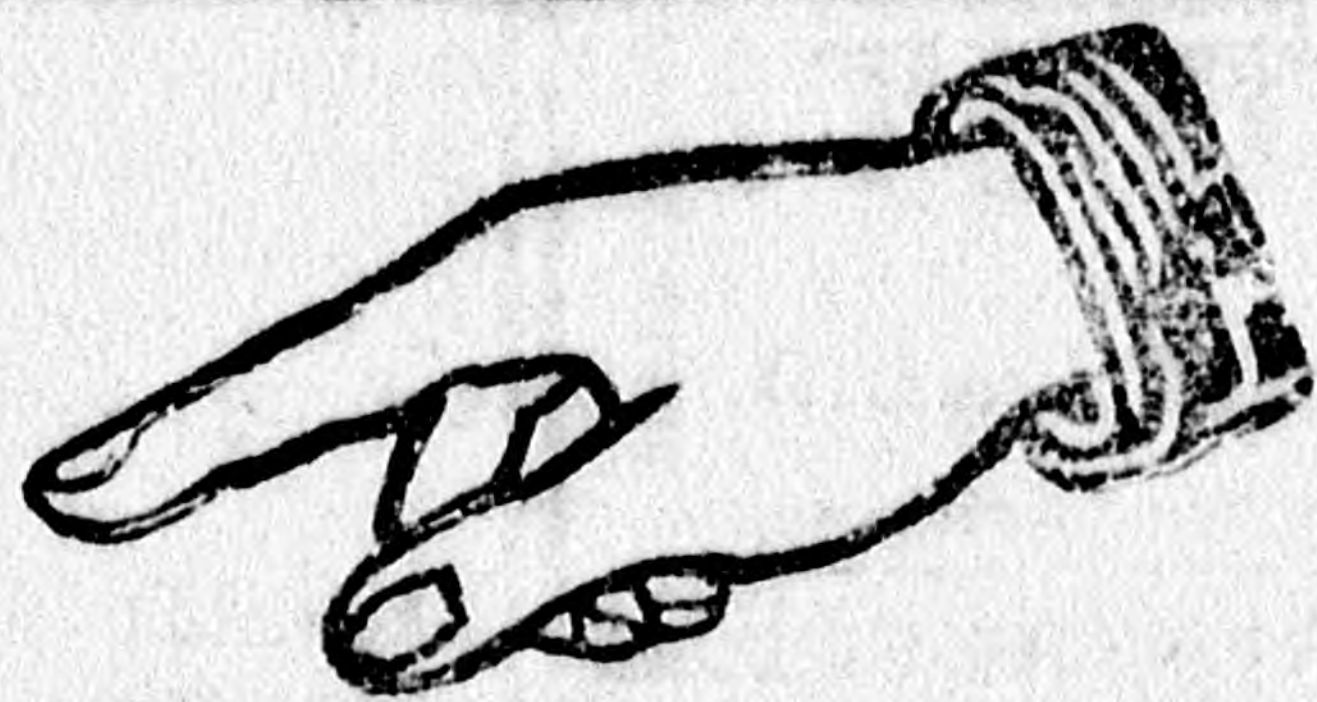
a legolcsóbb árban kaphatók

HERZL VILMOSNÁL

a zsidó templommal szemben. — Telefon 540.

ELKÜLÖNITETT HELYSÉGBEN

ÉPÜLETFARAKTÁR

nagyobb bánáti községben, Kovinban, a vas-
úti sínek mellett és az állomás közelében,
jó vasúti és hajó közlekedéssel

SZABADKÉZBŐL ELADÓ.

A faraktár egész Délbánátban jól ismert és
a gazdag környék miatt szép jövőnek néz
elébe. — Szükséges tőke Din. 1.000.000. — és
1.500.000 között. Közelebbi felvilágosítást ad
SRPSKA BANKA D. D. PANČEVO

2030

SENTÁN
HIRDETÉSEKET a
BÁCSMEGYEI NAPLÓ
RÉSZERE
Molnár Sz. Vince
VESZ FEL

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez
és galvanizál:**KRAUSZ**VELIKI-BECSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON 329 760

Megbízható Hokserral ellátott összes husvéti
fűszerek, bor, pálinka, ecet
SOMBORBAN
kizárólag S. L. LIFSCHITZ cégnél
szerezhető be.

Pécs-Szabolcsi-szén

és pedig kétszer mosott kovács-szén, kocka-
szén ipari célra legolcsóbb napi árak mellett
olvámolva ab vagon Osijek

Faszén

I-a száraz pormentes szivógázmotors üzemre
nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkor pontos
szállításra legolcsóbb árak mellett.

DANICA FAIPAR OSIJEK
Desatura ulica 27. (Telefon 404) 1237

TAVASZI UJDONSÁGOK

Szép választék női kalapdiszekben
szabó- és kárpitoskellékekben

„GUMMILABDÁK”

BENÓ TESTVÉREK V.-BEČKEREK

ezelőtt KOKITS A. F.

dívat-, rövidáru-, szövött- és játékaárkereskedés

„A PILLANGÓHOZ” — Alapított 1870.

2342

A legszebb lemezujdonságok minden nyelven!

Varrógépek, kerékpárok, gramfonok és azok alkatrészei!

COLUMBIAgramfonlemezek
vezérképvisellete
egész Jugoszláviára„**VIKTORIA,**nagykereskedésben SUBOTICA, Zrlajski trg 2 és
Pašičeva ulica 4 alatti átjáró ház.
Viszonteladók kérjék speciál ajánlatainkat!

1000

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Szordától - vasárnapig
Nagy kacagó verseny!
Színre kerül
HEROLD LLOYD
felléptével
AKI MER AZ NYER!
vigjáték 7 felvonásban

Hétfőtől - csütörtökig
NIBELUNGOK
A német nemzet hősi éposza
3 részben Wagner operája után
befejtett rész:
Krimhilda bosszúja
Előadások alatt az I. divízió
zenekara hangversenyez

FOGLALKOZÁS

Faesztergályost. jó munkást, koresek azonnali belépésre, állandó munkára. Fizetés megegyezés szerint. A Kleinodstein Sarajovo. Ferhadina 19. 2498

Idősebb hávezetőnőt keres fiatal, magányos ur azonnali belépésre. Ajánlatokat a fizetés megegyezésével »Jó szívű« jelzőre a kiadó továbbít. 2789

„ATOM” SUBOTICA ALEKSANDRA UL.

Samottanyag, öntőhomok és budaiföld kapható

Házvezetőnőnek ajánljuk intelligens, szolid nő aki a háztartás minden ágában járatos, magányos urhoz. Vidékre is elmenne. Leveleket »Hűség« jelzőre a kiadóba kér. 2794

UJ

cserepalkályák, falaképzőhelyek, falanc-lapot, futányos árban kaphatók. Atrakciók, javítások, Meteor-kályhák, szarmotázást legújabbos árban elvállalunk. Valódi szarmot-por kapható. - Vidéken is bármely munkát elvállalunk.

TAKÁCS MIHÁLY CSERÉPKÁLYHÁS

Subotica, városi zenei mozgósít. Megbízható, ügyes bank-szolgálat felvétel a »Takarékpénztár és Zálogintézet«. Aleksandrova ul. 4. 2703

Husvétli orth. koscher **kockacukor** és az összes fűszerárak milim kaphatók
Julie Lebović
VII., Krugujevačka ul. 4.

Fiatal, önálló nő kellemes otthonra találhat. Ajánlatok csillag ténykeppel »Özvegy tisztviselő« címre a kiadóba küldhető.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címasó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezősködésekhez válaszdíj meg kell lennie.

Cukrászszeged. ki mindenben járatos, azonnal felvételt. Ajánlatokat Longa I. Sin. St.-Kanjižara küldendők. 2757

Két gyári maxánjáró kerék eladó Neugebauer Imrénél Adán. 2736

A beltéren a város közepén, olcsón eladó egy földszintes ház szép udvarral és üzlethelyiséggel. Érdeklődni a Beograd-éterem főincérenél lehet.

Nea-Crem

legmegbízhatóbb arc- és kézajóító

KORONA GYÓGYSZERTÁR VÁROSHÁZA SUBOTICA

VÉTEL-ELADÁS

Jókarban tartott 90 méhes család jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet levélben is Bodó Györgynél. Novibečei. Bánát. 2807

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett 4-es szívógázmotor 4 lyukas Hofherr motorjával. Üzemben megtekinthető Bubaš Istvánnál Telečka. 2690

Destilacija Drva D. D.

Zagreb-Tešić Ajánl elsősorban retorta faszenet vagonok elben. - Képviselet Subotica részére
Róvai Adolf Subotica
529 Telefon 551.

Kerékpár. jó karban, számmal egyjött eladó. Aleksandrova ul. 6. első emelet. 2767

PATKÁNIN

(örv. v.)
Patkányirtószer
Doboza: 12 din. 50 para
1991 Kapható:
Patkánygyér Vel.-Bečkerék
Től nek az eredmény rt!

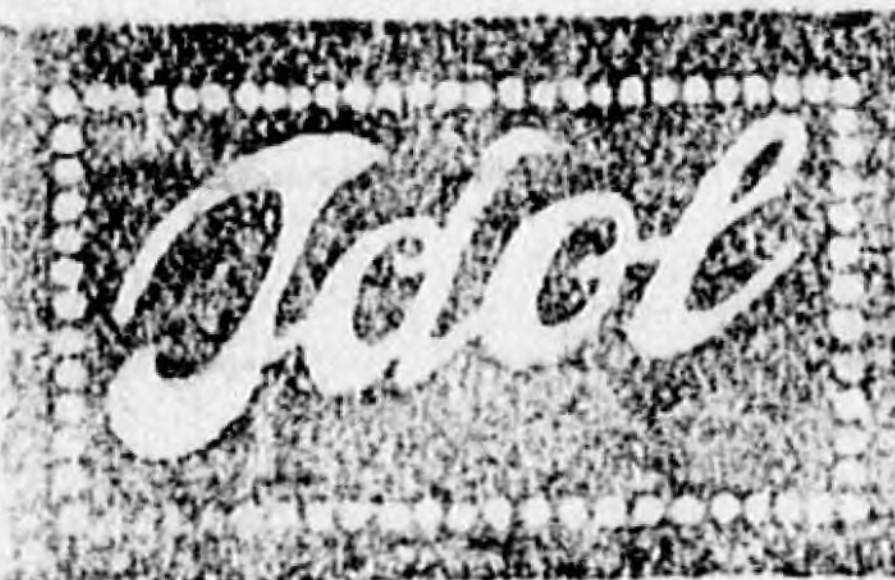
Ritka alkalom. Házeladás mélyen áron alul. Háromemeletes ház Bieiováron. az állomás közvetlen közelében. jömenetlő vendéglővel és szállóval. teljes berendezéssel egyjött eladó és azonnal átvehető. Kérdezősködések Franjo Jäger címre Bieiovar intézendők. 2675

NŐI FODRÁSZ

vagy FODRÁSZNŐ azonnali belépésre keresettik **KREINER fodrász**
V. BEČKEREK
Aleksandrova (Fő) utca. 2791

Zongora. keveset használt. rövid, fekete keszthuros, kifogástalan állapotban, elköltözés miatt sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 2840

KERJEN

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:
Prva Jagošavska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

Papíráruk. Irodai felszerelések. - Üzleti könyvek -

Szépirodalmi művek, hangjegyek, ifjúsági iratok nagy választékban legalkalmasabban beszerezhetők
HEUMANN MÓR
könyv- és papírkereskedésben Subotica
Jelašičeva ulica 1. - Alapított 1881. évben

MEGVÉTELRE KERESTETIK

150-200 cm. csucstávo'ságu 400-600 kg. súlyu jó állapotban lévő, használt

ESZTERGAPAD

Cím a kiadóhivatalban.

8 HP könnyűbijahta Hofherr és Schrantz garnitúra fogaskerekes. 1912. évbeli körülvirús cséplővel eladó. Németh Pál. Nagy Ferenc-telep utca 168. sz. villanytelep közelében. Subotica. 2709

Ujdonság! Ujdonság! UJ KÖNYVEK

- Révész B.: Ady tragédiája D 51.-
- Alkorge H.: A tőzsde ura D 55.-
- Arcubasev: A végül ponton D 175.-
- Buronghs: Tarzan a dzsungel fia D 63.-
- Buronghs: Tarzan visszaférése D 70.-
- Buronghs: Tarzan bestiái D 58.-
- Buronghs: Tarzan fia (sajtó alatt) D -
- Howard C.: Tutankhamen sirja (költve) D 170.-
- Bonyi A.: Pillangó D 49.-
- Jean Cocteau: A párisi fiú D 42.-
- Joseph Conrad: Az aranynyíl D 98.-
- E. M. Dell: A gyémántfilkő D 84.-
- Erdős Renée: A hárfás II. rész A herceg, az első és második kötet ára D 119.-
- Eschstruth: Apa és fiú D 81.50
- Jókai: Breviarium (diszkótésben) D 200.-
- Ferenc József sajátkezű titkos levelezése D 105.-
- Mann Th.: A varáz hegy I-II. D 350.-
- Mikszáth K.: Jókai Mór élete I-II. D 84.-
- Shaw: Szent Johanna D 77.-
- Terey S.: Visszatérés D 56.-
- Zuccoli: Hát így történt D 42.-
- Gerárdy: Szeretni D 58.-
- Bugyi Sándor becsületpöléselkődései Busuják a lu, elig nagy a feje 1-10 köt., egy-egy kötet ára D 70.-

Kaphatók **A. MAMUŽIĆ** könyvtárusnál SUBOTICA 8142

Jóforgalmu fűszerüzlet más vállalkozás miatt eladó. Cím a kiadóban. 2852

6 HP maxánjáró lokomoból olcsón eladó. Gürezing. Opovo. Bánát. 2834

Vilsovova ulica 22. szám alatt egy amerikai gyártmányu harmónium és egy Pallas Lexikon eladó. 2838

Jóforgalmu borbélyüzlet eladó. VI., Madjarska ul. 54. Janda Istvánné. 2803

Daráló (Indrich gyártmány). függőleges kövekkel. teljesen jókarban, gazdaságban is nagyon megfelelő. továbbá egy cillinderszita spalter noszterrel, sürgősen eladó. Úzamben megtekinthető Szabados Miksa keményítőgyárban Subotica. Palički put. 2839

16 házikoszt olcsón kapható. Abonenseket elvállal. Baruna Trenka trg 4. 2817

KÜLÖNFÉLE

Butorozott szoba két ágyval kiadó. VIII., Kallmágdanska ul. 24. 2766

Vizsgálók! Az összes gégek vizsájára előkészítők kézi könyv. német vagy magyar nyelven kapható Szabotnik Ferencnél. St.-Bečei. 2665

Lószőrmatrac

három ágyra való, alig 4 hétig használt, majdnem új, jutányos áron eladó Ivana Antunovića 4. földszint 3. Megtekinthető a délelőtti órákban

Központonban kisebb butorozott szoba április 1-től kiadó. Cím a kiadóban. 2826

Butorozott szoba kiadó. - Miloš Obilić ul. 48. 2829

Bácska-párvától vasutalomásig elveszett egy nő aranygyűrű. Megtalálóját értéken felül jutalomban részesül. Cím a kiadóban. 2823

ÉKSZEREK

inga- és zseborák, irókészletek, ridikülök, cigarettatárcák ezüstből és alpakából - Nagy választék, olcsó árak.
SOK
ékszerésznei, Rudičeva ul.

Elveszett március 30-án, a barátok templomból klijvet egy katonai resenje Hirschmann Mihály néven és száz dinár. Megtaláló a pénzt megtarthatja, az igazolványt adja le a kiadóba. 2838

REUMÁT

legyorsabban legalaposabban és legsikeresebben gyógyít a

RADIO-BALSAMIKA

Dr. RAHLAJEV találmánya
Számptalan köszönőlevél és neves kül- és belföldi orvosok ajánlják
LABORATORIUM BEOGRAD, KOSOVSKA 43.